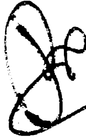
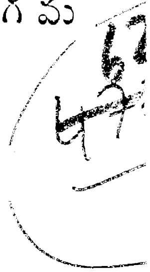

సత్యానుభూతి

ద్వితీయ భాగము

పాటూరు శ్రీనివాసులు

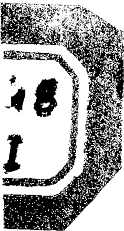

్యా ను భూ తి

తీ యు భా గ ము

రు శ్రీ ని వా సు లు

సర్వస్వా

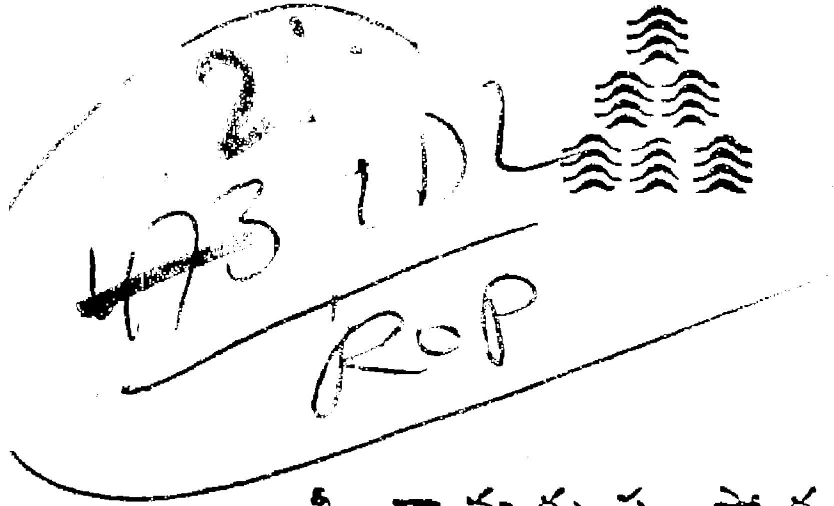
బా లా జీ

నెల్లూరు

సత్యానుభూతి

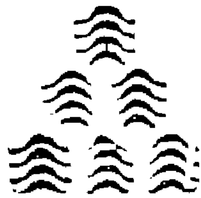
ద్వితీయ భాగము

శ్రీ రామకృష్ణ సోదరుఁడగు

శ్రీనివాసునిచే రచియింపఁబడినది

బాలాజీ నగర్

నెల్లూరు - 2

Rs. 6-00

సం|గహ

1.

2.

3,

4,

5.

అను ౬

లోని

అయన

అయన

దులన

2, కc

వివరిc

విజ్ఞప్తి

సత్యానుభూతి, అను ఈ సంపుటము సర్వవేదాంత సిద్ధాంత సంగ్రహరూపమైనది.

ఇందు

1. నియామకదర్శనము [నియామకుఁడు]
2. తత్త్వదర్శనము
3. అనుష్ఠానదర్శనము
4. అనుభూతిదర్శనము [సహజనిష్ఠాప్రబుద్ధగీతలు]
5. పరమార్థదర్శనము

అను ఐదు దర్శనములును, అంతర్దృష్టి లేక సత్యపథము అను అనుబంధ గ్రంథమును చేర్చబడియున్నవి. ఈ సంపుటము లోని మొదటి దర్శనములో పరమేశ్వరుఁడొకఁ డున్నాఁడనియును ఆయనయే జగన్నియంత యనియును. జీవకర్మానుగుణ్యముగా ఆయనయే జీవులకు దేహేంద్రియమనఃప్రాణములను సుఖదుఃఖాదులను కల్పించుచున్నాఁడనియును, నిరూపించబడినది.

రెండవదియగు తత్త్వదర్శనమందు 1. ధర్మతత్త్వము 2. కర్మతత్త్వము 3. ఈశతత్త్వము 4. ఆత్మతత్త్వము చక్కగా వివరింపబడినవి.

మూడవది అనుష్ఠానదర్శనము. దీనియందు గల పదునెనిమిది ప్రకరణములలో మోక్షకామికివలసిన అనుష్ఠానమంతయు వివరముగా పేర్కొనబడినది.

నాల్గవదియగు అనుభూతిదర్శనము నందు జ్ఞానసాధనక్రమమంతయు చక్కగా వివరించబడి జ్ఞాని యొక్క యనుభవము వివరించబడినది. చెప్పవలసినదంతయు చెప్పిన పిమ్మట జ్ఞానావసిద్ధించిన మాయావిమోహితుడగువానికి తత్త్వముయొక్క స్వభావమునుపరమార్థదర్శనమునందు పేర్కొనబడినది. ఈ గ్రంథమును శ్రద్ధాసక్తులతో చదివి అన్వయించుకొన్నవానికి, వేదాంతసంబంధములగు నెట్టిసంశయములును ఉండనేరవు

గ్రంథమంతయు ఒకటిగా ప్రకటించుటవలన పాఠకులకు భారముగ తోచునను తలంపుతో రెండు భాగములుగాజేర్చి— మొదటిరెండు దర్శనములను ఒక భాగముగాను కడపటి మూడు దర్శనములను రెండవ భాగముగాను విభజించి పాఠకులకు అందించుచున్నాము,

ఇట్లు

ప్రకాశకులు

16 - 8 - 1979

ెనిమిది
ివరము

నక్రమ
భవము
జ్ఞానా
వా
రమును
ంధము

కులకు
—
మూడు
కులకు

3 [illegible]

ఓం

ఆచార్యేభ్యోనమః

ఆచార్యధ్యానమ్

శ్లో॥ సృష్ట్వా పద్మభవం తస్మై వేదాన్ యో ప్రహిణోతి తం।
నారాయణం శరణమహం ప్రపద్యే పురుషోత్తమమ్.

పద్మాసనం పద్మయోనిం వాణీశంచ చతుర్ముఖం
పితరంచ వసిష్ఠస్య నౌమి నారాయణాత్మజమ్.

వసిష్ఠం శిష్టచరితం బ్రహ్మవిద్యా ప్రవర్తకమ్
వాసిష్ఠకృతికర్తారం నౌమి తం బ్రహ్మవంశజమ్.

పుత్రపౌత్రౌ వసిష్ఠస్య ద్వౌ తౌ శక్తిపరాశరౌ
తేజస్వినౌ మహాప్రాజ్ఞౌ నౌమి తాపసపుంగవౌ.

విష్ణోరంశేన సంభూతం వేదశాస్త్రవిభాగినం
బ్రహ్మసూత్రకృతాచార్యం పారాశర్యం నమామ్యహమ్.

మమతాహంకృతేర్ముక్తం నిత్యజ్ఞాన సమాధినం
వ్యాసపుత్రం మహామౌనిం నౌమి తం శుకయోగినమ్.

శుకయోగీంద్రసచ్ఛిష్యం శ్రుతితాత్పర్యవేదినం
గౌడపాదమహం వందే కారికాగ్రంథకారకమ్.

శిష్యంచ గౌడపాదస్య శంకరార్యస్య దేశికం
యోగనిష్ఠాగరిష్ఠంతం గోవిందార్యయతిం భజే.

శ్రుతిపారగమాచార్యం సూత్రతాత్పర్యవేదినం
భాష్యకార మహంవందే శంకరార్యం జగద్గురుమ్.

పద్మపాదం గిరిం హస్తామలకంచ సురేశ్వరం,
తోటకంసద్గురూనన్యాన్ హృదయే సంస్మరామ్యహమ్.

ఇత్యాచార్యపదాంభోజ ధ్యాన మజ్ఞాన మోచకం
కృతవాన్ శ్రీనివాసోఽసౌ దశశ్లోకైశ్చ సమ్మితమ్.

ఇత్యాచార్య ధ్యానమ్
శ్రీరామకృష్ణస్య సోదరేణ శ్రీనివాసేన
విరచితమ్

ఓం

శ్రీ రామచంద్ర పరబ్రహ్మణేనమః

ఇష్టదేవతా ధ్యానమ్

శ్లో॥ దేహాత్ పూర్వం పరంతద్వత్ జీవోఽస్తీతిసనాతనః
సత్యస్యానుభవంరామ! స్ఫురణంకురు మే హృది.

ఓరఘువంశశ్రేష్ఠా! శరీరోత్పత్తికి ముందును వెనుకను సనాతనుఁడగు జీవుఁడొకఁడు కలఁడనెడి సత్యముయొక్క అనుభవమును నా హృదయమున స్ఫురింపఁ జేయుము.

కామకర్మావృతో జీవో నయేత్ దేహాంతర స్థితి
సత్యస్యానుభవంరామ! స్ఫురణం కురు మేహృది

ఓ కౌసల్యాతనయా! కామకర్మములచే నావరింపఁబడిన జీవుఁడు దేహాంతరమును బొందుననెడి సత్యముయొక్క అనుభవమును నాహృదయమున స్ఫురింపఁ జేయుము.

జీవస్య సుఖదుఃఖానాం తృష్ణైవేతిహి కారణం
సత్యసా నుభవం రామ! స్ఫురణం కురు మే హృది.

ఓసీతాప ! జీవునియొక్క సుఖదుఃఖములకు ఆశయే కారణమనెడి సత్యముయొక్క అనుభవమును నాహృదయమున స్ఫురింపఁ జేయుము.

తృష్ణాది బంధనిర్ముక్తో నిర్లిప్త స్సభవేదితి
సత్యస్యానుభవం రామ! స్ఫురణం కురు మే హృది,

ఓ లక్ష్మణానుజా! తృష్ణాది బంధములనుండి విముక్తిం బొందినవాఁడే నిర్లిప్తుఁడగుచున్నాఁడనెడి సత్యముయొక్క అనుభవమును నా హృదయమున స్ఫురింపఁ జేయుము.

నిర్లిప్తస్య భవేత్ తృప్తిః నిత్యతృప్తో సుఖీత్యతి
సత్యస్యానుభవం రామ! స్ఫురణం కురు మే హృది.

ఓ దశరథనందనా! నిర్లిప్తుఁడగువానికి తృప్తి గలుగుననియును నిత్యతృప్తుఁడే సుఖియగుననియును వాస్తవికానుభవమును నా హృదయమున స్ఫురింపఁజేయుము.

అస్తి సర్వేశ్వరో హ్యేకో జనానాం హృదయేష్వితి
సత్యస్యానుభవం రామ! స్ఫురణం కురు మే హృది.

ఓ రామభద్రా! అందఱి హృదయములయందును, సర్వేశ్వరుఁ డొకఁడు గలఁడనెడి సత్యముయొక్క అనుభవమును నా హృదయమున స్ఫురింపఁ జేయుము.

హృదిస్థానే తో దేవో ప్రచోదయతి మామితి
సత్యస్యానుభవంరామ! స్ఫురణం కురు మే హృది.

ఓ ఆర్తత్రాణ పరాయణా! నా హృదయమందున్న దేవుఁడే నన్ను సుఖదుఃఖములయందు ప్రేరించుచున్నాఁడనెడి సత్యముయొక్క అనుభవమును నాహృదయమున స్ఫురింపఁ జేయుము.

మాయయావృత జీవస్య తారకో భగవానితి
సత్యస్యానుభవంరామ! స్ఫురణం కురు మే హృది.

ఓ రావణాంతకా మాయచే నావరింపఁబడియున్న జీవు నుద్ధరించువాఁడు భగవంతుఁడే యను సత్యముయొక్క అనుభవమును నాహృదయమున స్ఫురింపఁజేయుము.

జ్ఞానాదేవతు కైవల్య మితి శ్రుత్యుదితక్రమే
సత్యస్యానుభవం రామ! స్ఫురణం కురు మే హృది.

ఓ పట్టాభిరామా! జ్ఞానముచేతనే మోక్షమని శ్రుతిప్రతిపాదించెడి క్రమమున సత్యముయొక్క అనుభవమును నా హృదయమున స్ఫురింపఁయుము.

ద్రష్టుశ్చాన్యద్భవేత్ దృశ్యం దృశ్యత్వాత్ ఘటవత్త్వితి
సత్యస్యానుభవం రామ! స్ఫురణం కురు మే హృది.

ఓ రవివంశతేజా! ఘటద్రష్ట ఘటముకంటె భిన్నమైనట్లు దృశ్యము ద్రష్టకంటెను వేఱనెడి సత్యముయొక్క అనుభవమును నా హృదయమున స్ఫురింపఁజేయుము.

జాగ్రదాదిష్వనుస్యూతో జ్ఞాతైవాఽఽత్మాభవేదితి
సత్యస్యానుభవం రామ! స్ఫురణం కురు మే హృది.

ఓ రాఘవా! జాగ్రదాద్యవస్థల మూడింటియందును సమానముగ వ్యాపించియున్న జ్ఞాతయే ఆత్మయనెడి సత్యముయొక్క అనుభవమును నా హృదయమున స్ఫురింపఁజేయుము.

ఇచ్ఛాజ్ఞానం సుఖం దుఃఖం నేతి ధర్మాశ్చిదాత్మనః
సత్యస్యానుభవం రామ! స్ఫురణం కురు మే హృది.

ఓ దనుజమర్దనా! ఇచ్ఛా, జ్ఞానము, సుఖము, దుఃఖము అనునివి ఆత్మధర్మములు కావనెడి సత్యముయొక్క అనుభవమును నా హృదయమున స్ఫురింపఁజేయుము.

నాహంకర్తా నైవభోక్తా సుఖదుఃఖే నమేక్వేతి
నత్యస్యానుభవం రామ! స్ఫురణం కురు మే హృది.

ఓ దయామయా! నేనుకర్తనుగాను నేనుభోక్తనుగాను సుఖదుఃఖములు నాకు లేవు అనెడి సత్యముయొక్క అనుభవమును నా హృదయమున స్ఫురింపఁజేయుము.

నాహం దేహో నచప్రాణో నైవాహంకృతి ధీరితి
సత్యస్యానుభవం రామ! స్ఫురణం కురు మే హృది.

ఓ దాశరథీ! నేను దేహమునుకాను, ప్రాణములుకాను, అహంకారముకాను, బుద్ధి కాను అనెడి సత్యముయొక్క అనుభవమును నా హృదయమున స్ఫురింపఁజేయుము.

జన్మమృత్యు జరారోగాః నమే దేహస్యస న్విత్వేతి
సత్యస్యానుభవం రామ! స్ఫురణం కురు మే హృది.

ఓ కోదండపాణీ! జననమరణములు జరారోగములు దేహమునకు కలవు గాని నాకు లేవనెడి సత్యముయొక్క అనుభవమును నాహృదయమున స్ఫురింపఁజేయుము.

తత్త్వమస్యాదిభిర్వాక్యైరద్వైతం బుధ్యతేత్వితి
సత్యస్యానుభవం రామ! స్ఫురణం కురు మే హృది,

ఓ కాకుత్సకులతిలకా! తత్త్వమస్యాది వాక్యములవలన అద్వైతమే తెలియఁబడుచున్నదనెడి సత్యముయొక్క అనుభవమును నా హృదయమున స్ఫురింపఁ యుము.

జీవేశ్వర జగద్భేదా స్త్వవిద్యాకల్పిత ఇతి
సత్యస్యానుభవం రామ! స్ఫురణం కురు మే హృది,

ఓ నీలవర్ణా! జీవేశ్వర జగత్తు లనెడి భేదము అవిద్యాకల్పితమనెడి సత్యముయొక్క అనుభవమును నా హృదయమున స్ఫురింపఁజేయుము.

బ్రహ్మైవాహం నచాన్యోస్మి జన్మమృత్యూ నమేత్వితి
సత్యస్యానుభవం రామ! స్ఫురణం కురు మే హృది.

ఓ రామచంద్రా! నేను బ్రహ్మమును కాని అన్యయమును కాను జనన మరణములు నాకు లేవు. అనెడి సత్యముయొక్క అనుభవమును నా హృదయమున స్ఫురింపఁజేయుము.

శ్రీనివాసకృతం స్తోత్రం రామానుగ్రహసాధనం
యఃపఠేత్సతతం భక్త్యా తత్త్వజ్ఞస్స భవేన్నరః.

శ్రీరామకృష్ణ సోదరుఁడగు శ్రీనివాసునిచే రచియింపఁబడిన ఈ స్తోత్రము దశరథరాముని యనుగ్రహమును సంపాదించుకొనుటకు ఒక ఉపకరణమువంటిది. దీనిని భక్తితో పఠించువాఁడు (నిశ్చయముగా) తత్త్వజ్ఞుఁడగుచున్నాఁడు.

ఇష్టదేవతా ధ్యానమ్

సమాప్తము

ఓం తత్సత్.

1. e

2.

3. :

స త్యా ను భూ తి

విషయసూచిక :

1. అనుష్ఠాన దర్శనము

2. అనుభూతి దర్శనము
సహజనిష్ఠా ప్రబుద్ధగీతలు

3. పరమార్థ దర్శనము

ఓం తత్సత్

టించిన
నాకు
కృష్ణయ
సూర్యా
ప్రిన్సి

స్వగృహ
పెద్దలం
సంపన్ను

ముమ
ఆధ్యా
ఉదా

తాన

ప రి చ య ము

అనుష్ఠానదర్శనమను ఈ గ్రంథమును ముద్రింపించి ప్రకటించిన చి॥ పాటూరు నాగభూషణం (M. A, D. H. M.) నాకు సోదరుఁడును గురువును అయిన కీ॥ శే॥ పాటూరు రామకృష్ణయ్యగారి కుమారుడు. హైదరాబాదులో డాక్టరు జయసూర్యా గవర్నమెంటు హోమియోపతిక్ మెడికల్ కాలేజీలో ప్రిన్సుపాలుగా పనిచేయుచున్నారు.

హైదరాబాదులో అశోకనగరులోని 'క్షీరోదజ' ఈయన స్వగృహము. ఆస్తికుఁడు. పారమార్థిక చింతన గలవాఁడు. పెద్దలయందు గురుభావము గలవాఁడు. అమానిత్వాది గుణ సంపన్నుఁడు.

తండ్రిగారి స్వవిరచితమైన వేదాంతపంచదశి సారసంగ్రహము ను, ముద్రింపించి ప్రకటించి వెలుగులోనికి తెచ్చి తనకుగల ఆధ్యాత్మిక చింతనాసక్తికిని, పితృభక్తికిని నిదర్శనముగా నిలిచిన ఉదాత్తగుణశోభితుఁడు.

ఈ చిరంజీవికి పరమేశ్వరుండ చిరకాలములోనే సత్సంతానమొసంగి ఆయురారోగ్యైశ్వర్యముల ప్రసాదించునుగాక!

శ్రేయోభిలాషి,
గ్రంథకర్త.
25-9-1976.

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.
13.
14.
15.
16.
17.
18.

అనుష్ఠాన దర్శనము
విషయసూచిక

	హృదయ నివేదనము	1— 7
	ఉపోద్ఘాతము	8—10
1.	విజ్ఞాన నిష్ఠాప్రకరణము	11—13
2.	వివేక నిష్ఠాప్రకరణము	14—16
3.	అకర్తృత్వ నిష్ఠాప్రకరణము	17—18
4.	భావ నిష్ఠాప్రకరణము	19—20
5.	శాంతి నిష్ఠాప్రకరణము	21—24
6.	తృప్తి నిష్ఠాప్రకరణము	25—27
7.	విషయవైతృష్ణ్య నిష్ఠాప్రకరణము	28—30
8.	కర్మ నిష్ఠాప్రకరణము	31—34
9.	సాధు నిష్ఠాప్రకరణము	35—39
10.	సన్నిష్ఠాప్రకరణము	40—42
11.	మనో నిష్ఠాప్రకరణము	43—46
12.	దైవ నిష్ఠాప్రకరణము	47—57
13.	పరమార్థ నిష్ఠాప్రకరణము	58—61
14.	తత్త్వ నిష్ఠాప్రకరణము	62—68
15.	జ్ఞాన నిష్ఠాప్రకరణము	69—76
16.	ఆత్మ నిష్ఠాప్రకరణము	77—79
17.	సహజ నిష్ఠాప్రకరణము	80—81
18.	అనుభూతి నిష్ఠాప్రకరణము	82—85

ఓం.

అనుష్ఠాన దర్శనము

హృదయ నివేదనము

సదమలగుణగణ్యా
జానకీరమణా
హృదయపీఠమువీడి
కదలకుమోయి. 1

అజ్ఞానతమమున
న్నావరించినది
ప్రజ్ఞానఘనుఁడ! నే
పతితుండనైతి. 2

చెడిపోవనున్నది
చెనటినామనము
పెడదారిబట్టింది
విడిచి నీపదము. 3

కననైన, విననైన
మనసులో నిన్ను
అనుకొననైనను
మనసురాదోయి. 4

అనుష్ఠాన దర్పణము

మోహాంధకారంబు
ముసిరెనా మదిని
ఓ హృదయేశ్వరా!
యెందుంటివోయి. 5

విసికివేసారితి
విషయ వాంఛలను
అసిధారవ్రతమయ్యె
నవని నాబ్రతుకు 6

కనికరించుము స్వామి
కరుణాసముద్ర!
మనసులో మనసువై
మసలుము దేవ! 7

ఎదవీడి నీవెందు
యేగకుమయ్యా
మదిజేరనున్నవి
మదమత్సరములు. 8

అలముకొన్నవి మది
మలినవాసనలు
తొలగించు మార్గంబు
దోపదు నేడు. 9

హృదయ నివేదనము

నలిననేత్రుఁడ!రమ్ము
నాదుచిత్తమున
వెలిగింపుమోయి నీ
వెలుగులో వెలుఁగు. 10

హృదయ పీఠమునందు
యున్నచో నీవు
ఎదకెల్ల వెలుగయి
ముదముగూర్చెదవు. 11

నీదగు తేజంబు
నిండినచోట
ఓ దయామయ! లేవు
మోదఖేదములు. 12

దేవ! నామది నీ వ
ధిష్ఠించువఱకు
భావింపనేరదు
భావము నిన్ను. 13

దూరంబు సేయకు
నేరమెంచినను
కారుణ్యమయదృష్టి
గావుమా తండ్రి! 14

నీవులేని మనంబు
నిగమగోచరుఁడ!
తావిలేని సుమంబు
కోవలోఁ జేరు. 15

నీవున్న చోమది
నీదువిస్ఫూర్తి
భావంబులోవల
భాసించుచుండు. 16

భావింపనేరదు
పరము నామనము
భావవిదూర! భా
వమున నీవుండ. 17

మనసు నీచేతిలో
మసలినగాని
కనిపింప దీభవ
మునకు నంతంబు. 18

సర్వజ్ఞుఁడవు నీవు
సర్వేశ్వరుఁడవు
సర్వసముండవు
సర్వాంతరుఁడవు. 19

సర్వజగత్సృష్టి
సంహారములను
సర్వకారణ! నీవు
నిర్వహించెదవు. 20

నీదు శాసనమున
నిఖిలలోకములు
పాదుదప్పిచరింప
బడవు యెన్నఁడును. 21

ఇంద్రాదులకును బ్ర
హ్మాదులకైన
నీదు శాసనమును
కాదనరాదు. 22

ధీమనః ప్రాణముల్
దేహేంద్రియములు
నీ మహాశాసన
నియతి చరించు. 23

సర్వభూతంబుల
స్వాంతంబులందు
సర్వేశ! నీవుండి
శాసింతుమోయి. 24

సారవిహీన సం
సారము దాటు
నీరజాతాక్ష! నీ
నియతి కావలయు, 25

శాసింపుమోయి యో
శాసనకర్త!
భాసింప నామనః
పంకేరుహంబు. 26

నిన్నుఁ జింతింపంగ
నీరూపుఁ గనఁగ
సన్నుతశీల! నన్
శాసింపుమోయి. 27

నాది నేననెడియ
నాదియౌ భ్రమల
భేదించి నామనః
ఖేదమ్ము బాపు. 28

నిరతంబు నామది
నిలిచియో దేవ!
పరతత్త్వ సాధనా
పరుఁ జేయు నన్ను. 29

నేనె నీవయి నీవె
నేనయి వెలుఁగ
జ్ఞాన ప్రబోధ మొ
సంగుమో దేవ! 30

శ్రీనివాసుని మనో
సీమవసించి
భానువంశజ! మనో
వాంఛితమిమ్ము. 31

ఇదె శ్రీనివాసుని
యీప్సితార్థంబు
హృదయ నియంత! నీ
కిదె నివేదనము. 32

హృదయ నివేదనము సమాప్తము.
శ్రీ రామకృష్ణ సోదరుఁడగు
శ్రీనివాసునిచే రచియింపఁబడినది.

ఓం.

శ్రీరామాయ నమః.

అనుష్ఠాన దర్శనము

ఉపోద్ఘాతము

శ్రీరామచంద్రు నా
శ్రితజనరక్షు
కారుణ్యనిధిని శ్రీ
కరుమదిదలఁచి. 1

సర్వజ్ఞు శంకరు
సంస్మరించిమది
నిర్విఘ్నముగ కృతి
నెరవేలుకొంటు. 2

శ్రీరామకృష్ణుని
చిదుపదేశకుని
సూరిజనస్తుత్యు
సోదరుఁ దలఁచి. 3

వైదికాచార సం
పన్నులకఖిల
వేదాంతవిదులకు
వినతులొనర్చి. 4

తత్త్వదర్శనమందు
తత్త్వార్థికోటకు
తత్త్వమెల్లను జెప్పి
తత్త్వజ్ఞులు మెచ్చ. ౫

ఆస్తికత్వంబు స
దాచారపరత
శాస్త్ర విశ్వాసంబు
సద్ధర్మనిరతి. ౬

ఆచార్య గురుదేవ
తాతిథిపూజ
లాచరించుటగల
యట్టి యార్యునకు. ౭

సాధనకోటకను
ష్ఠాన దర్శనము
సాధనానుష్ఠాన
బోధరూపకము. ౮

విరచింతునేడు వి
వేకులకిదియ
పరవస్తు సిద్ధికి
బాటయౌనరయ.

మునుముందు తత్త్వ ద
ర్శనమందు బుద్ధి
కొనిపి తత్త్వంబును
మనసులో నిలిపి. 10

కొనియష్ఠాన ద
ర్శనము నూఁతగను
మనసును తత్త్వసా
ధనలతో నింపి. 11

విసువకనుష్ఠింప
వివిధ సాధనల
వసదృశమైన బ్ర
హ్మానుభూతియగు. 12

సాధకుఁడీ రహ
స్యం బెంచి; మదిని
బోధసాధనలచే
బూరింపవలయు. 13

తత్త్వజిజ్ఞాసువుల్
దర్శనద్వయిని
తత్త్వానుభూతికై
తలఁదాల్తు గాక. 14

ఓం.

అనుష్ఠాన దర్శనము

1 విజ్ఞాన విష్ఠాప్రకరణము

ఇంద్రియేచ్ఛలనున్న
నెవ్వానికైన
ధీంద్రియంబులు పరా
ధీనములగును. 1

ధీమనంబులు పరా
ధీనములైన
నే మనుజుండైన
విడుమలబొందు. 2

ధీమానసముల కిం
ద్రియముల కెన్న
నేమాత్రమును స్వేచ్ఛ
నివ్వంగ రాదు. ౩

కామరోషాదులు
గల మానవునకు
ధీమానసములు స్వా
ధీనముల్ గావు. 4

మనసు స్వస్థతఁదప్పు
మమతలంజిక్కు
మనుజుఁ డింద్రియముల
మరలింపకున్న. 5

మమత లెచ్చటనుండు
మనముండునచట
మమతలడంగిన
మనసుస్వస్థమగు. 6

మనమింద్రియేచ్ఛల
జనకుండెనేని
మనసు స్వస్థతనుండు
మమతలడంగు 7

తలఁపులు మదినుండి
దొలగింపఁబడిన
దొలఁగును నింద్రియే
చ్ఛలు దమరయంత. 8

మనసు స్వస్థతమున్న
మనుజుఁడొక్కండె
తనకలరూపును
గననర్హుఁడగును. 9

స్వస్థచిత్తంబొందె
సౌఖ్యదాయకము
స్వస్థుఁడుగాదేని
సౌఖ్యంబులేము. 10

చిత్తంపు స్వాస్థ్యంబు
చెడకుండబుధుఁడు
చిత్తసంరక్షణ
సేయంగవలయు. 11

జ్ఞాననిష్ఠమదీవి
శ్రీనివాసుండు
మానవులందఱి
మంచికై పలికె. 12

విజ్ఞాన నిష్ఠాప్రకరణము సమాప్తము.

శ్రీ రామకృష్ణ సోదరుఁడగు
శ్రీనివాసునిచే రచియింపఁబడినది.

శ్రీరామాయ నమః.

అనుష్ఠాన దర్శనము

2. వివేక నిష్ఠాప్రకరణము

తన్ను గెల్చుకొనుట
కన్న నెన్నంగ
మిన్నయౌ కార్యంబు
మేదినిలేదు. 1

పంచేంద్రియమ్ముల
వంచింపఁబడక
సంచరించుటయొండె
సరియైనదారి. 2

ఆత్మోద్ధరణ మా
మఽఘము జ్ఞాన
మాత్మవేత్తలలోన
నది ప్రకాశించు. 3

కర్మలబు వి
ర్మలమ్మగును
ధర్మబద్ధంబైన
తనకు లోబడును. 4

సర్వభూతములను
సమదృష్టిజూడ
సర్వేశ్వరుడు మెచ్చు
సమకూర్చు శుభము. ౫

ఈశ్వరుండీ లేని
దెద్దియు లేదు
శాశ్వతానంద ప్ర
సాదకుఁడతఁడు, ౬

ఉల్లమందున భక్తి
యును నార్జవంబు
యుల్లసిల్లిన నీశుఁ
డుండు నచ్చోట. 7

ఆర్జవభక్తుల
యందే యొకటై; వి
వర్జితమైన నీ
శ్వరుఁడుగన్పడఁడు. 8

సాకల్యముగ దృష్టి
సారించి వెదుక
నేకాంత భక్తున
కీశుండుదొఱకు. 9

దేవతార్చన; మను
దినము సేయఁగ
భావ మీశ్వరునకు
పరతంత్రమగును. 10

పురుష ప్రయత్నంబు
పరమేశు కృపయును
పరిపూర్ణమైననే
బంధమ్ము దొలఁగు. 11

ఇది వివేకము; నిష్ఠ
హృదయ భద్రతకు
సుధయని శ్రీనివా
సుఁడు జెప్పెదిని. 12

వివేక నిష్ఠాప్రకరణము సమాప్తము.

శ్రీ రామకృష్ణ సోదరుఁడగు
శ్రీనివాసునిచే రచియింపఁబడినది.

ఓం.

అనుష్ఠాన దర్శనము

3. అకర్తృత్వనిష్ఠా ప్రకరణము

సర్వభూతములకు
శాసకుండొకఁడు
సర్వాంతరుండయి
జగతిలోఁగలఁడు. 1

శాసన బద్ధమీ
సర్వ; మీశుండు
శాసించి నట్టుల
భాసించుచుండు. 2

నరులు సేయంగనె
వ్వరు? నీశునాజ్ఞ
జరుగుచు నుండు వి
శ్వమున సర్వంబు. 3

వినుము; కుఠారపా
ణి నిబోలునీశు
డనయమ్మును కుఠార
మునుబోలునరుఁడు. 4

పురుష పుంగవునకు
పరశువు మాడ్కి
నరుఁడు సాధనమగు
పరమేశ్వరునకు. 5

పరశువుంబట్టిన
పురుషునియట్లు
పరమేశ్వరుఁడె కర్త
నరుఁడుగాదెన్న. 6

కర్త నేననుకొన్న
గలుగు క్లేశంబు
కర్త యీశ్వరుఁడని
కనుగొన్న తొలఁగు. 7

మానసిక క్లేశ
మాలిన్యమతుల
కీనిష్ఠ తగుననె
శ్రీనివాసుండు. 8

అకర్తృత్వ నిష్ఠాప్రకరణము సమాప్తము
శ్రీరామకృష్ణ సోదరుఁడగు
శ్రీనివాసునిచే రచియింపఁబడినది.

శ్రీరామాయ నమః.

అనుష్ఠాన దర్శనము

4. భావనిష్ఠా ప్రకరణము

మనమున సంకల్ప
 మును వికల్పంబు
తనయంత దోఁచును
 తనయంత నడఁగు. 1

జలబుద్బుదములట్లు
 జనియించి యడఁగు
తలఁపు లీశ ప్రేరి
 తము ల స్థిరములు. 2

తలఁపుల తనవిగాఁ
 దలపోసెనేని
కలుగు క్లేశములుని
 ర్మలునకునైన. 3

భావాస్థిరత్వంబు
 భావించి నరుఁడు
భావములకు పర
 వశుఁడు గారాదు. 4

జనియింప; నశియింప
సంకల వితతి
మనుజుఁడు త దిగా
దనిద్రోయనగును. 5

తలపుల కెల్ల ను
దాసీన బుద్ధి
తొలఁగి చరించు టే
దొడ్డతనంబు. 6

తలఁపు లుత్పన్న మౌ
స్థలమున దృష్టి
నిలిపిన; తలఁపుల
కలియదు మనసు. 7

తలఁపులం జిక్కక
మెలఁగెడి నరుఁడు
కలతఁ జెందఁడు క్లేశ
ములబొందఁ డెపుడు. 8

భావా స్థిరత్వంబు
భావించు కొఱకు
భావనిష్ఠను శ్రీని
వాసుఁడు బలికె. 9

భావనిష్ఠా ప్రకరణము సమాప్తము
శ్రీ రామకృష్ణ సోదరుఁడగు శ్రీనివాసునిచే
రచియింపఁబడినది.

ఓం.

శ్రీరామాయ నమః

అనుష్ఠాన దర్శనము

5. శాంతి నిష్ఠాప్రకరణము

ఎయ్యది కానున్న
దయ్యదెట్టులను
నయ్యయి వేళల
నయితీరు నిజము. 1

వినుపురాకృత కర్మ
మున గల్గు ఫలము
లను నెట్టు దప్పించు
కొనలేడు నరుఁడు 2

తొలిమేని కర్మల
ఫలము లీమేన
గలుగుచు నుండును
క్రమము దప్పకను. 3

వలయు నన్నను రావు
వలదన్న బోవు
ఇలలోన సుఖదుఃఖ
ములు యేరికైన. 4

సమయమైనను చెట్లు
సుమఫల శోభి
తములైన యటుతమం
తనె వచ్చు నవియ. 5

గడువంగరా నట్టి
కర్మఫలంబు
గుడువక తప్పదు
కోవిదుకైన. 6

తనచేతగానట్టి
పనికినై నరుఁడు
మనమున గుందిన
మంచి లేదందు. 7

వగపున శోషించు
వపువును మనము
వగపులేమి మనంబు
వపువు శోభించు. 8

ఈశునా దేశంబు
నెవఁడు తప్పింప
ఈశునాజ్ఞను ధిక్క
రించువాఁడెవఁడు. 9

వ్యవహార్తనని నరు
వ్యవహారమున్న
వ్యవహార కర్త యీ
శ్వరుఁడు నిక్కంబు. 10

కానున్న దెట్టులు
కాకమానదను
జ్ఞానమున్న నరుండు
జంక డెన్నఁడును. 11

యేది యెట్టులనైన
నేమికానున్న
మోద భేదములలో
మునుగఁడు బుధుఁడు. 12

శాంతి మంతుండగు
సమదర్శనుండు
స్వాంతమాతనిదిప్ర
శాంతమైయుండు. 13

పరమ రహస్య మీ
ప్రాజ్ఞుల పల్కు
పురుషుండు యెదలోన
బోడిపి గుప్తముఁగ. 14

కలిమిలేములలోన
కష్ట సుఖముల
కలతనొందకనున్న
దొలఁగు క్లేశములు. 15

చిత్త వైకల్యంబు
చేగుందు నరుని
చిత్తశాంతికిఁ జెప్పె
శ్రీనివాసుఁడిటు. 16

శాంతినిష్ఠా ప్రకరణము సమాప్తము
శ్రీ రామకృష్ణ సోదరుఁడగు శ్రీనివాసునిచే
రచియింపఁబడినది.

ఓం.

శ్రీరామాయ నమః

అనుష్ఠాన దర్శనము

6. తృప్తి నిష్ఠాప్రకరణము

ఆశాపరుని దుఃఖ
మావరించెడిని
ఆశావిముక్తుని
కబ్బు సౌఖ్యంబు. 1

కోరికలకు కడు
దూరమైయున్న
నేరదాతనిచెంత
జేర దుఃఖంబు. 2

వినుపురుషారంభ
మునసె కోరికలు
తన కనుకూలమౌ
నమకొనఁదగదు. 3

శేరకయుండంగ
జేటు విత్తములు
శేరగాబోలియు; వి
ధియధీనములవి. 4

నలినగర్భునకైన
నలినాక్షునకైన
తలవ్రాత దప్పింపఁ
గలవాఁడులేడు. 5

జరుగనున్నదియెట్లు
జరిగియేతీరు;
పరితపించెడివాని
ప్రజ్ఞనాశమగు. 6

దైవమేగతినిచ్చు
దానబోదునని
భావమందున నెంచు
వాఁడె ప్రాజ్ఞుండు. 7

దొరకున్న పొందుచు
దొరకొనకున్న
దురపిల్లకుండ; ని
ర్భరుఁడౌట యొప్పు. 8

ఉన్నను లేకున్న
నున్నపోలికను
యున్న మానవునకు
పొదవు సంతృప్తి. 9

అనుపమమగు సుఖం
బును గూర్చునట్టి
ఘననిష్ఠ శ్రీనివా
సుని వాక్యయిద్ది. 10

తృప్తి నిష్ఠాప్రకరణము సమాప్తము
శ్రీ రామకృష్ణ సోదరుఁడగు శ్రీనివాసునిచే
రచియింపఁబడినది.

ఓం.

అనుష్ఠాన దర్శనము

7 విషయవైతృష్ణ్య నిష్ఠాప్రకరణము

అర్థముల్ దుఃఖదో
షాకరంబులవి
వ్యర్థముల్ నరునకు
వ్యసనహేతువులు. 1

ఏమిటి వైనాశ
లేమి జేసిబుధుఁ
డేమిటదుఃఖంబు
నెఱుఁగఁ డెన్నఁడును. 2

కామభోగంబుల
గలుగదు మేలు
క్షేమంకరపథంబు
జేర్పనేరవవి. 3

కామంబులు దొలంగ
గలిగెడి సుఖము
కామభోగంబుల
గలుగదెన్నటికి. 4

మునులు కాయలు నాకు
లును గాలి నీరు
యనుభవించుట తెలి
యమిచేతనగునె? 5

వెతలఁగూర్చెడివని
విషయకాంక్షలను
మతిమంతులగు బుధుల్
మది జేరనీరు. 6

విషయములు జొరంగ
వెరవివ్వ మనసు
విషయభారమ్ముచే
విశ్రాంతిగనదు. 7

మనసుకు భారమై
కనుపించువాని
కొనసాగనివ్వమి
మనసు తేలికగు. 8

మనమునకు సుఖంబు
వొనగూడగోరు
జను డింద్రియార్థంబు
లను జేరజనదు. 9

విషయతృష్ణను ద్రుంప
వెతలుండవన్న
ఋషివాక్యలనుబల్కె
శ్రీనివాసుఁడిటు. 20

విషయవైతృష్ణ్య నిష్ఠాప్రకరణము
సమాప్తము.

శ్రీరామకృష్ణ సోదరుఁడగు
శ్రీనివాసునిచే రచియింపఁబడినది

ఓం తత్సత్.

ఓం.

శ్రీరామాయ నమః.

అనుష్ఠాన దర్శనము

8 కర్మనిష్ఠాప్రకరణము

చిత్తవిక్షేపంబు
జెడుటఁగర్మలను
చిత్తశుద్ధికిఁ గర్మ
సేయంగవలయు. 1

కర్మలనఁగ లౌకి
కంబులుగావు
కర్మశబ్దము వైది
కముల కన్వయము. 2

జనకాది పూర్వులు
గనిరి సంసిద్ధి
చనికర్మ మార్గమం
దున పూర్వులట్లు, 3

విధివిహితంబుల
విడువక సేయు
మది విశుద్ధతనొందు
మలినమ్ము వాయు. 4

స్నాన సంధ్యాద్యను
ష్ఠానాదికముఁన
మానసమ్మునుఁబాయు
మలినవాసనలు. 5

క్రమబద్ధములునగు
కాయవాఙ్మన
సములఁగర్మలసేయ
సత్ఫలముబ్బు. 6

కర్మకు నియమంబు
ఘనతరాంగంబు
మర్మమియ్యది దీని
మరువంగరాదు. 7

సత్య శౌచాహింస
శమదమ తపము
లత్యంత ముఖ్యంబు
లన్నికర్మలకు; 8

కర్మాధికారంబు
గలుగు శౌచమున
కర్మకు శౌచమే
ఘనతఁబొసఁగు. 9

శౌచము వైదికా
చారమూలంబు
శౌచమునకు సదా
చార మర్థంబు, 10

శాస్త్రోక్తముగ సదా
చారము నడుప
శాస్త్రబద్ధున కది
సచ్ఛీల మొసఁగు. 11

భగవదర్థము జేయఁ
బడు కర్మకన్యా
మగు కర్మసంసృతి
కగు నంకురంబు. 12

ఈశ్వరార్థము కర్మ
నీ డేర్పుటొకటె
శాశ్వతముక్తికి
సరియైన దారి. 13

చేయించు వాఁడీశు
డేయని నమ్మి
చేయ; కర్మఫలంబు
జెందదు నరుని 14

కర్మనిష్ఠనుగల
మర్మమెఱింగి
కర్మల సేయంగ
గలుగు సత్ఫలము. 15

శ్రీనివాసుఁడు రచిం
చిన కర్మనిష్ఠ
మాననీయము మనో
మలినహారంబు. 16

కర్మనిష్ఠా ప్రకరణము
శ్రీరామకృష్ణ సోదరుఁడగు
శ్రీనివాసునిచే రచియింపఁబడినది
ఓం తత్సత్.

ఓం.

శ్రీరామాయ నమః.

అనుష్ఠాన దర్శనము

1. సాధు నిష్ఠాప్రకరణము

మనసు వ్యాపికముల్
మంచి చెడ్డలకు
మనుజుని జీవిత
మున సాధనములు. 1

ఇచ్ఛ జరించెడి
యింద్రియాదికము
రచ్చకెక్కించి ప;
రాభూతు జేయు, 2

విచ్చలవిడి జన
నిచ్చిన మనసు
మచ్చునకైనను
మాటను వినదు. 3

మనసు వ్యాపికముల్
మనుజుని మాట
వినకున్న నతనికెం
దును లేదు సుఖము, 4

ఇంద్రియ మనముల
నిచ్చబోసిక
బంధించు వాఁడొందు
పరమ సుఖంబు. ౫

వలయు నింద్రియ మనో
వ్యాప్తి నిగ్రహము
ఇలలోన గల మాన
వులకు నందఱకు. ౬

సచ్చరిత్రమునందు
సాగిన మదిని
మచ్చికపరుపంగ
వచ్చును బుధుఁడు. ౭

శాస్త్రబద్ధంబైన
సాధు జీవితమె
శాస్త్రకర్తల మేటి
సచ్చరిత్రంబు. ౮

చేటొనగూర్చు వ్యా
ప్తి కేచ్ఛలంచు
చోటివ్వరవి యెద
జేర సాధుజనము. ౯

విధిగ పాటింపంగ
విధి నిషేధముల
వదుపులోనికి వచ్చు
నారింద్రియములు. 10

శాస్త్ర విశ్వాసంబు
సజ్జన సేవ
శాస్త్ర నియమములు
సత్పథాంగములు. 11

శాస్త్ర మొక్కటెనరు
శాసింప నేర్చు
శాస్త్రబద్ధునకుండు
శాసనభయము. 12

భయమున్న నరునకే
నియమమబ్బెడిని
నియమబద్ధునకిల
నిలుచును నిష్ఠ. 13

సాధుజీవితమును
సరిదిద్ద నేర్చు
సాధనలెల్లను
శాస్త్రమందుండు. 14

శాస్త్రసంగతినున్న
సాధు పుంగవుఁడు
శాస్త్రబద్ధంబుగా
జరుపు జీవితము. 15

సాధు జీవితమున
సత్త్వంబు; సత్త్వ
సాధనమున గల్గు
శమ దమాదులును. 16

శమదమములు శుద్ధ
సత్త్వసారంబు
శమియించు చిత్తదో
షంబు లీరెంట. 17

శుద్ధ సత్త్వమున; వి
శుద్ధమైయున్న
బుద్ధిరాగాదుల
బద్ధముగాదు. 18

చిత్తదోషములు; న
శించిన సాధు
సత్తము బుద్ధిప్ర
శాంతమై యొప్పు. 19

శాంతిమంతుండైన
సాధు పుంగవుని
స్వాంతమాతనికి వ
శంబయి యుండు. 20

స్వాంతమువశమైన
సాధు పుంగవుఁడు
స్వాతంత్ర్య వీధిలో
సాగిపోనేర్చు. 21

సాధు జీవిత మిటు
స్వాతంత్ర్య వీధి
బోధ సాధనముగా
బొదలుట జేసి. 22

రెచ్చిన మనమును
మచ్చిక పరుప
సచ్చరిత్రులు సేయు
సాధు నిష్ఠలను. 23

పరతత్త్వ సాధనా
పరులకై కోరి
పరమార్థమిటు శ్రీని
వాసుండు బలికె. 24

సాధునిష్ఠాప్రకరణము సమాప్తము

శ్రీ రామకృష్ణ సోదరుఁడగు శ్రీనివాసునిచే
రచియింపఁబడినది.

ఓం.

శ్రీరామాయ నమః

అనుష్ఠాన దరనము

10. సన్నిష్ఠా ప్రకరణము

అదుపు దప్పిన బుద్ధి
చెదరి పోకుండ
నదను తప్పకముందె
యరికట్టవలయు. 1

మనసును నరికట్ట
మునుకొను బుధుఁడు
మనసుపై పెత్తనం
బును జేయనొప్పు. 2

తన పెత్తనము క్రింద
మనముండునటుల
ననునయమున దాని
జను; మందలింప 3

మనసు వ్యాపకముల్
జనినట్టు జనుచు
మనసు నీయదు పున
జనని కారణము 4

గంధరసాదుల
కాంక్షయే మనసు
నింద్రియంబుల వెంట
వేగంగఁ జేయు. 5

వెలివిషయంబులఁ
దొలఁగనాసక్తి
వలఁబద్ధశకునమ్మై
వలెజిక్కు మనసు. 6

మనమరిగెడి తెఱం
గును గుఱుతింప
మనమదియున్న చో
టున నెయడంగు. 7

మానసమా! విని
ర్మలముగనుండ
నౌనని గద్దింప
నదివిశుద్ధమగు. 8

మనమున సంకల్ప
మును వికల్పంబు
జనియింప; నదలింప
మనము స్థైనిలుచు. 9

మనమునట్టైనిల్పి
చననీయకున్న
తనకుఁదానై లోబ
డును నరునకది. 10

మనసెట్టులైనను
తనకులోబడిన
మనుజుఁడు జననేర్చు
మంచిమార్గమున. 11

అదుపుదప్పినబుద్ధి
నదుపులో బెట్టి
సదమల పథముగా
సన్నిష్ఠనిట్లు. 12

శ్రీనివాసుఁడు జెప్పె
చిత్తోపరతికి
మాన్యచరిత్రుల
మహిత మార్గమిది. 13

సన్నిష్ఠాప్రకరణము సమాప్తము
శ్రీరామకృష్ణ సోదరుఁడగు
శ్రీనివాసునిచే రచియింపఁబడినది

ఓం.

శ్రీరామాయ నమః

అనుష్ఠాన దర్శనము

11. మనోనిష్ఠా ప్రకరణము

కలరారు గురుశత్రు
వులు డెందమందు
తలఁపులఁగలుషిత
మ్మొలి జేయుఖలులు. 1

అరి వర్గమున్నంత
వఱకంతరంగ
మరుగ నేరదు సరి
యైన మార్గమున. 2

విడదీసి ప్రజ్ఞను
పెడత్రోవ బెట్టి
కడు నేర్పుగలవి యీ
కామాదులెన్న. 3

కామంబు క్రోధంబు
గలవాని మనము
క్షేమంకర పథంబు
జేరదెన్నటికి. 4

చెడుదారి జనుచున్న
చిత్తముష్క్రియన
కిడులోభ మోహముల్
కడునిండు దనము 5

మదమత్సరమ్ములు
మదిబాడుకొన్న
చెదరిపోయినబుద్ధి
స్థిమితంబు గనదు. 6

దారిదప్పి చరింప
దలపడ్డమనము
నేరదు సరియైన
దారిలో జనగ. 7

మనసును పెడదారి
ననుపు కామాదు
లను రూపుమాపంగ
మనసు స్వస్థమగు, 8

సంకల్పమును విస
ర్జన సేయ కామ
మంకురింపదు మది
నడగుతనంత. 9

పటుఁ దోషము లెన్న
ప్రభవించుఁ గ్రోధ
మరయ క్షమాయుక్తి
నదియును బోలియు. 10

భూతాస్థిరత్వంబు
బొడగన్న విబుధు
పూతమానసమున
బోలియు మోహంబు. 11

అవహిల్లును మోహ
మజ్ఞానమునను
భావసుధర్మంబు
బాయునది తెలుసు. 12

ఘనుఁడ నే ననుకొన్న
గలుగు మదంబు
ఘనతయు స్థిరమని
గనుగొన్నఁ దొలఁగు. 13

మనసు సత్త్వముగ మి
మాత్సర్య మొదవు
జనితమయ్యును నది
సాధుసేవఁ జెడు. 14

కామాదులను ద్రుంప
గలిగినవాఁడు
క్షేమంకర పథంబు
జేరగా నేర్చు. 15

అరి వర్గమును ద్రుంచు
పరమరహస్య
మెఱిఁగి వర్తించిన
మరిలేదు భయము. 16

తలఁపులలోపల
తలదూర్పకుండ
మెలఁగ; కామాదుల
గలుగు విముక్తి. 17

డెందమందీ వైరు
లుండచోటివ్వ
కుండుటొక్కటె యుత్త
మోత్తమ పథము. 18

ఇది శ్రీనివాసుండు
యెఱిఁగి చెప్పినది
పదిలమైన పథంబు
వరమనోనిష్ఠ. 19

మనోనిష్ఠా ప్రకరణము సమాప్తము
శ్రీ రామకృష్ణ సోదరుఁడగు శ్రీనివాసునిచే
రచియింపఁబడినది.

ఓం.

శ్రీ రామాయ నమః.

అనుష్ఠాన దర్శనము

12. దైవ నిష్ఠాప్రకరణము

జనవిభుండుండని
జనపదమట్లు
గనుపట్టు దీసృష్టి
క్రమవిరుద్ధముగ. 1

జనవిభుండున్న రా
జ్యంబునంబోలి
గనసౌను బ్రహ్మాండ
మున నియమంబు. 2

క్రమసూత్ర బద్ధమై
గన్పట్టు నీ; ని
యమము నేర్పరచు ని
యామకుండెవడు! 3

సృష్టి నియమమును
స్థితినియమమ్ము
స్రష్టనురూపింప
జాలు హేతువులు. 4

శాసించువాఁడు శా
సనము లేకున్న
భాసింప నేర్చునే
బ్రహ్మాండమిట్లు. 5

ఆనిబుద్ధి తోడ ని
యంతను వెదకి
గనలేక; ధ్యానయో
గంబున నిల్చి. 6

తనగుణములు గప్పఁ
గనరానిదాని
గనిరి; దేవాత్మ శ
క్తిని పూర్వమునులు. 7

దేవాత్మ శక్తియే
దేవుని మాయ
ఈ విశ్వసృష్టికి
నిదియె కారణము. 8

మాయతో గూడంగ
మాయికుఁడనుచు
సేయంగబడె నామ
ధేయ మీతనికి. 9

మాయికుఁడే తన
మాయచే సృష్టి
చేయించి తానందు
జేరెపాలింప. 10

క్రమముదప్పని నియ
మమ్ము నేర్పరచి
క్రమమున సృష్టికా
ర్యముజేసె నితఁడు, 11

సూర్యచంద్రగ్రహ
తారలీశ్వరుని
కార్యములోనివి
కర్తయీశుండు, 12

సర్వభూత వ్యవ
హారజ్ఞుఁడగుట
సర్వేశ్వరుం డొప్పు
సర్వజ్ఞుఁడనగ. 13

సత్యసంకల్పుండు
సత్యకాముండు
సత్య స్వరూపుఁ డీ
సర్వేశ్వరుండె. 14

ఇతఁడె యంతర్యామి
యితఁడె నియంత
సతతమీతఁడె జీవ
తతికిఁ బ్రేరకుఁడు. 15

జననంబు మరణంబు
సర్వేశునియమ
మునకులోబడి భూత
ములకుఁ బ్రాప్తించు. 16

మెలకువ నిద్దుర
కలల నీశుండు
గలిగించుచుండు జీ
వులకు నెల్లపుడు. 17

బుద్ధిలోపలనుండి
బుద్ధిని లేపి
బుద్ధికి నీశుండు
బోధను గఱపు. 18

మనసులోపలనుండి
మదిని బ్రేరించి
మనసున కీశుండు
పనిని గల్పించు. 19

ప్రాణనాది క్రియలఁ
బరమేశునాజ్ఞ
ప్రాణమయంబు; ప్ర
వర్తించుచుండు. 20

అన్నమయంబు నం
దున్న యీశుండు
అన్నకార్యంబుల
నన్ని జేయించు 21

హృద్దేశమునమున్న
యీ శునాదేశ
మెద్దియో యదె జీవుఁ
డీ డేర్పనేర్చు. 22

ఇచ్ఛయు నిచ్ఛప
రేచ్ఛల ఫలము
వచ్చు జీవులకు దై
వ ప్రేరణమున. 23

దైవనిర్ణయమును
దప్పింపనోప
డీవసుంధర నెవ్వ
డెట్టివాఁడైన. 24

కదలదు మెదలదు
కడకు చీమైన
హృదయనియంత తా
నిడకున్న నాజ్ఞ. 25

ఇక్కట్టులను బాప
మక్కువగూర్ప
నిక్కముగా నీవుఁ
డొక్కడే కర్త. 26

జీవుల నుద్ధరిం
చెడి మార్గమొక్క
దేవుఁ డెఱుంగును
దెలియ లేఱోరులు. 27

ఏకాలమున కెయ్యి
దెట్టులజరుగు
నాకాల కార్యము
లాయీశుఁ డెఱుగు. 28

మాయా విమోహిత
మానవుం డెపుడు
మాయావి నెఱుఁగఁడు
మాయ నెఱుఁగఁడు. 29

మమతయహంకృతుల్
మాయచే గలుగ
కుమతియౌ నరుడంత
గ్రుంకు మోహమున. 30

దైవభీతి యొకటె
ధర్మబీజంబు
దైవభక్తియె మాయ
దాటసాధనము. 31

దైవశాసనము నౌ
దల దాల్చి బుధుఁడు
జీవింపనగుతోడి
జీవులఁగూడి. 32

భగవంతుఁడన్న నో
భయభక్తు లెవని
కగునగ్గలం బతం
డగు కృతార్థుండు. 33

మాయ దొలంగిన
మనుజుఁ డీశ్వరుని
మాయగా జగమును
మదిని భావించు

మాయా వినర్పించు
మార్గ మొక్కటియె
మాయా విముక్తికి
మహిత మార్గంబు. ౩౫

మాయికు నర్పిఁచు
మనుజు సన్నిధికి
డాయంగ నేరదు
మాయ యెన్నఁడును. ౩౬

మనసు సమర్పించి
మమతల విడిచి
మనుజుఁ డీశుని గొల్వ
మును కొనవలయు. ౩౭

ఎవని నీశుఁడనుగ్ర
హింప నెంచెడినో
అవని నాతనికాతఁ
డగు రక్షకుండు ౩౮

ఏ యవస్థను జీవి
కెయ్యది వలయు
నాయవస్థను దాని
నతఁడె యొసంగు. ౩౯

ఎవ్వఁడంతర్యామి
యీ విశ్వమునకు
నవ్విభునకు విశ్వ
మగు శరీరంబు. 40

ఈ విశ్వమునగల
యే వస్తువైన
నా విశ్వమూర్తికి
నవయవంబయగు 41

ఏ పదార్థమునైన
నీశ్వరబుద్ధి
తో పూజసేయ సం
తుష్టుఁడౌ నతఁడు 42

దేవుని పేర ప్ర
తీకమునుంచి
సేవింపనీశుండు
సేవలందుకొను 43

ఖగమృగ పశుజంతు
నగనరతరుల
వగపడు నీశ్వరుం
డర్చనసేయ 44

పిలిచిన పిలువెల్ల
విను నీశ్వరుండు
పిలుపు నిజంబైన
పలుకునతండు 45

కరమహం వృత్తికా
కరుడయియున్న
పలుకీశ్వరుఁడు వాని
మొర వినబోడు 46

ఆ కొన్న శిశువెట్టు
లమ్మకై యేడ్చు
నా కై వడిసి నెవ్వఁ
డార్తుఁడై యూశు 47

సందర్శనాపేక్ష
నొందునాభక్తుఁ
సందేహమెడల నీ
శ్వరుఁడు గన్పట్టు. 48

విశ్వశరీరుఁడా
విశ్వేశ్వరునకు
విశ్వాసపాత్రుఁడై
వెలయు భక్తునకు. 49

శాశ్వతమగు శాంతి
సౌభాగ్యములను
ఈశ్వరుండిడ సంశ
యింపఁడు నిజము 50

ఎవని సంరక్షింప
నీశుండుదలఁచు
నవని నాతనిభార
మతఁడువహించు. 51

భగవదనుగ్రహ
ప్రాప్తికై నరుఁడు
జగదీశు నర్చింప
దగు బుద్ధిపోడమ, 52

మానసమున నెంచి
జానకీరమణు
శ్రీనివాసుఁడు రచిం
చెను; దైవనిష్ఠ. 53

దైవనిష్ఠా ప్రకరణము సమాప్తము
శ్రీ రామకృష్ణ సోదరుఁడగు శ్రీనివాసునిచే
రచియింపఁబడినది.

శ్రీరామాయ నమః.

అనుష్ఠాన దర్శనము

13. పరమార్థ నిష్ఠాప్రకరణము

వైదికధర్మంబు
భక్తియు దపము
సాధనంబులు నాల్గు
సాధనలకును. 1

జ్ఞానమొక్కడె మోక్ష
సాధనంబరయ
దాని కాచార్యుండు
తగిన సాధనము. 2

శ్రుతులు బోధించెడి
హితబోధవిన్న
మతిమంతుఁడే మోక్ష
మార్గముద్రొక్కు. 3

విసివి విరక్తుఁడై
వెదకినగాని
పసలేని సంసృతి
కొసగానరాదు. 4

ప్రవిమల వైరాగ్య
ప్రాభవంబొందె
భవసాగరముదాట
భటువైననావ. 5

నావను నడిపించు
నావికునట్లు
భావింప మోక్షేచ్ఛ
భవముదాటించు, 6

ఘనతరమగు వివే
కము త్రోవజూప
జననేర్పు నౌక ప్ర
శస్త మార్గమున. 7

సాధనంబులు నాల్గు
సమకూడినపుడె
వేదాంత వినువీధి
విహరించుబుధుఁడు. 8

శమదమంబులతోడి
శ్రవణాదికంబు
క్రమము దప్పక సేయ
కలుగు జ్ఞానంబు. 9

ప్రారబ్ధమునకు; శ
రీర మర్పించి
యారంభ శూన్యుఁడై
యలరు బుధుండు, 10

జీవభావంబు న
శించిననాఁడు
భావమందీశుండు
బ్రహ్మమై వెలుఁగు 11

సమయ ననాత్మ భా
వము పానసమున
శమియించు భేద భా
వములు తమంత. 12

జీవేశ్వరులు మాయ
చేత కల్పితులు
జీవుఁడు నిజమైన
దేవుఁడు నిజము, 13

జీవభావంబు; న
శించెడివఱకు
భావమందీశును
పాసింపవలయు, 14

ఈశుని కృపలేక
నెవ్వండును భవ
పాశవిముక్తిని
బడయంగలేడు. 15

పరమార్థమిది; శ్రీని
వాసుఁడీ నిష్ఠ
పరతత్త్వ సాధనా
పరులకై బలికె, 16

పరమార్థ నిష్ఠాప్రకరణము సమాప్తము
శ్రీరామకృష్ణ సోదరుఁడగు
శ్రీనివాసునిచే రచియింపఁబడినది

ఓం.

శ్రీరామాయ నమః

అనుష్ఠాన దర్శనము

14. తత్త్వనిష్ఠా ప్రకరణము

పంచభూత వికార
మెంచగా తనువు
వంచింపఁబడి నరుఁ
డెంచుతా నెయని, 1

సారథ్య మొనరించుఁ
సత్త్వాదికంబు
కార్యనిర్ణయమున
కరణమో మనము 2

కార్యభారము మోయుఁ
కాయంబును; వ్యవ
హారమునకు నింద్రి
యములు బూనుకొను. 3

కర్మానుగుణముగ
గలుగు నీ యఖిల
నిర్మాణమునకర్త
నిఖిలేశ్వరుండు. 4

అజ్ఞానియగు నరుం
డఖిలంబును తన
ప్రజ్ఞా జనితమంచు
ప్రబలగర్వియగు. 5

ప్రాజ్ఞునిదైనట్టి
ప్రజ్ఞకీశ్వరుని
యాజ్ఞ కారణమని
యరయుటే యొప్పు. 6

తన దేహ నిర్మాణ
మునకు దాగర్త
ననిచెప్ప నొప్పునే
యజునకునైన. 7

తన కల్పనముగాని
తనువునందున్న
మనసుమాత్రంబెట్లు
తన కల్పనయగు. 8

దేహనిర్మాణంబు
దేహవర్తనము
దేహచ్యుతియు; దేవ
దేవునాజ్ఞనగు. 9

మనసు యహంబుద్ధి
తనువాది సకల
మునుబనిసేయు నీ
శుని; నియమమును. 10

జరుగుచుండెడి దాని
నెఱుఁగుటొక్కటియె
నరయ జీవునిచేత
నైనకార్యంబు, 11

కాని; యజ్ఞానంబు
గప్ప జీవుండు
తానె కర్తనటంచు
దలపోయుచుండు. 12

వినుము; విక్షేపమ
విద్య యావరణ
మనునివి; తనరూపు
గనుపింపనీవు. 13

స్పష్టముగానుండ
ద్రష్టృతదనకు
ద్రష్ట తాననుటలో
తగదు సంశయము. 14

తెలియువాఁడు తనను
　　దెలియంగలేడు
తెలియు వానికి వేఱు
　　తెలియఁబడువది. 15

తనకు దోఁచునదెల్ల
　　తానుగాఁ బోదు
తనకు తానెన్నఁడు
　　ద్రష్టగాఁబోఁడు. 16

దృశ్యములగు మనో
　　దేహేంద్రియములు
దృశ్యములను జూచు
　　దృక్కుకన్యములు. 17

నిజమరసిన వేని
　　నీకుదోఁచెడిది
నిజముగా నెన్నఁడు
　　నీవుగాఁబోవు. 18

తనకు దృశ్యములగు
　　మనసును బుద్ధి
తనువు నింద్రియములు
　　తాననదగవు. 19

తనకు గోచరమగు
ధర్మమేదైన
తనదిగాదనుటయే
తత్త్వసారంబు 20

దృశ్యములను నిషే
ధింపఁగా మిగులు
దృశ్యభిన్నంబైన
దృక్కే చిదాత్మ. 21

నేననువృత్తిని
తానుగా నెఱుఁగు
ఆ నేనె దృశ్యము
గాని తానగును. 22

ధీతమముల మనో
దేహేంద్రియముల
నాత్మగా మదినెంచు
నజ్ఞుఁడౌ నరుఁడు, 23

తనువు నింద్రియములు
తమ మహాకృతియు
మనసును గాను; ధీ
యును నేనుగాను. 24

జననంబు మరణంబు
జరయును రుజయు
తనువునకేగాని
తనకు లేవరయ. 25

జ్ఞానయత్నేచ్ఛల
జ్ఞానమోహాములు
మానావమానముల్
మనసు ధర్మములు. 26

కర్తృత్వమగు నహం
కార ధర్మంబు
భోక్తృత్వమును నహం:
బుద్ధి ధర్మంబె. 27

తనదు ధర్మములుగా
గనుపించెడి సుఖ
మును దుఃఖమును నహ
మునకు ధర్మములు. 28

దృశ్యములను నిషే
ధింపఁగా మిగులు
దృశ్య విలక్షణు
దెలియుటేనిష్ఠ. 29

పరమ రహస్యంబు
పరమోత్తమంబు
పరతత్త్వమిది శ్రీని
వాసకృతంబు. ౩౦

తత్త్వ నిష్ఠాప్రకరణము సమాప్తము
శ్రీరామకృష్ణ సోదరుఁడగు
శ్రీనివాసునిచే రచియింపఁబడినది

ఓం

శ్రీరామాయ నమః

అనుష్ఠాన దర్శనము

15. జ్ఞాననిష్ఠా ప్రకరణము

అహమను పదముచే
నరయగా తన్ను
తన రూపమై సత్తు
తప్పకదోచు, 1

నీవను మాటకే
నిశ్చితాంబో
అదియను పదమున
కదియె యర్థంబు. 2

అగ్న్యాదులకుబోలె
యాత్మయందునను
ధర్మి ధర్మంబులు
తామభిన్నములు. 3

తాము భిన్నములౌట
ద్రష్ట దృశ్యములు
ద్రష్టయౌ యాత్మకు
తగదు దృశ్యతయు, 4

ఆత్మకభిన్నంబు
లై ప్రకాశించు
ఆత్మ ధర్మము దృశ్య
మై యుండదెపుడు. 5

ఆత్మ స్వరూపంబు
నాత్మ ధర్మమును
ఆత్మ తదంశంబు
లరయంగ లేవు. 6

ఆత్మధర్మము దృశ్య
మై యుండరాని
దృశ్యమౌ ధర్మమా
త్మీయేతరంబు, 7

సత్ స్వధర్మంబులు
చిత్తును సుఖము
సత్తుకభిన్నముల్
స్వగతాభిదములు. 8

పరమ సుఖ స్వరూ
పంబయ్యుసత్తు
ఆవరించెడి దుఃఖ
మన్యభావనల. 9

ఆత్మదర్శనమున
నాత్మ సుఖంబు
స్వస్థచిత్తముచేత
సాధకుండొందు. 10

అహము దయింపంగ
నయ్యో సంసార
మహము నశించిన
నదియు నశించు. 11

చిత్తును జడమును
జేరనేకముగ
జని మృతులాత్మ సం
జని తమ్ములయ్యె. 12

చిజ్జడంబులు రెండు
జేరనొక్కయెడ
నాత్మ బింబంబహ
మందు దోచుటయె. 13

చిత్ప్రతిబింబంబు
జేరగతన్ను
ఆత్మకైవడి బోధ
నహము భాసించు. 14

చిత్తవృత్తులు సదా
చిత్సమంబులుగ
భాసించుచున్నవి
ప్రతిబింబముననె. 15

తెలియువాఁడను పేరు
గలదియై యహము
కర్తనేననుచు దా
గను ననాత్మకము. 16

చిత్తవృత్తులచేత
జేర్పంగబడిన
స్వాదుపిప్పలము నా
స్వాదించునహము. 17

నేను; నే ననుటచే
యే నేనుదోచు
నదియె భాసించు దా
నహము లేనపుడు. 18

అహములయించిన
నలయసత్తగుచు
యే నేనుదోచెడు
నా నేనె తాను. 19

ఏ నేను దృశ్యమో
నా నేనె జడము
ఘటపటాదికమట్లు
గనదగుదాని, 20

బుద్ధియు; నహమును
బోలి దృశ్యంబె
ఆ హేతువున నయ్యు
దగునుజడంబు, 21

ప్రాణమింద్రియములు
వపువునుమనము
వేద్యతజడములై
విలసిల్లుచుండు. 22

చిత్తుసత్తేయగు
సత్తైయకా ప్రియము
తద్విరుద్ధములుగా
దనరు నన్యములు. 23

తన రూపముగ చిదా
త్మను జూడవలయు
విడువనౌ నితరమ
ప్రియమసజ్జడము. 24

రుద్ధమో మదిచేత
శ్రద్ధతో జేయ
నాత్మచింతనకబ్బు
ననురూపఫలము. 25

ఆత్మ సంస్థితి మది
నభ్యసింపనగు
చెదరెనేని మనంబు
చేరు బాహ్యంబు. 26

కారణాత్మనువీడి
కదలిబాహ్యమున
కరుదెంచుధీ జేయు
నన్యచింతనము. 27

ఆత్మనుండి వెలికి
నరుగు చిత్తమును
మరలించి యాత్మలో
మరల జేర్పనగు. 28

కామభోగములందు
యేమనంబునకు
వ్యాప్తియుండునో దాని
వారింపవలయు. 29

కామమటు లయంబు
కడు పనర్థకము
కాన చిత్తలయంబు
గానీయరాదు. 30

చిత్తము; లయమును
జెందు సుషుప్తి
అది నిగ్రహంబున
నలయమైయుండు. 31

అలయసిద్ధికి మది
నభ్యసింపనగు
నలయమనంబున
కాత్మగమ్యంబు. 32

లయమునుండి మదిని
స్వయముగాలేపి
ఆత్మయందున జేర్చ
నగు దానినంత. 33

ఆత్మదర్శనమున
నాత్మలోనున్న
స్థిరమైనమనమది
చెదరదెన్నటికి. 34

అహము లేనిది విల
యంబునొందనిది
యైన చిత్తమెసంవి
దైక్యంబుగలది. 35

స్వప్న నిద్రలు లేని
స్వస్థచిత్తంబె
సర్వోత్తమంబైన
సత్తపః ఫలము. 36

స్వప్న సుషుప్తులు
జననంబు లేని
మనమదిబొందును
తన నిజ రూపు. 37

స్వాత్మబోధకసూక్తి
జాలకమిద్ది
శ్రీనివాస కృతంబు
చిదుపదేశంబు. 38

జ్ఞాననిష్ఠా ప్రకరణము సమాప్తము
శ్రీ రామకృష్ణ సోదరుఁడగు శ్రీనివాసునిచే
రచియింపఁబడినది.

శ్రీరామాయ నమః

అనుష్ఠాన దర్శనము

16. ఆత్మనిష్ఠా ప్రకరణము

నేను నేననిదోఁచు
నే నెవ్వఁడనని
తాను తన్వేదుకంగ
తనరూపుదోఁచు. 1

దృష్టికి ద్రష్టయౌ
దృక్కైచిదాత్మ
దృష్టి సాధనమున
దృక్కుగన్పట్టు. 2

బుద్ధీంద్రియంబుల
పోకడనుడుప
శ్రద్ధాన్వితునకబ్బు
శుద్ధాత్మదృష్టి. 3

చిత్తంబు నిలుపక
చేచేలకైన
చిత్తునఁ జిత్తంబు
చేర్పంగరాదు. 4

జ్వరపీడితుండిల
శర్కరనట్లు
విరతి విహీనుండు
విమలునివిడుచు. 5

శుద్ధదర్పణమట్లు
శోభిల్లకున్న
బుద్ధికంతర్దృష్టి
బొదలదెన్నటికి. 6

సూక్ష్మమౌ మదిమును
సూక్ష్మదర్శనులు
సూక్ష్మాతి సూక్ష్మమౌ
శుద్ధాత్మగనిరి. 7

బుద్ధి సూక్ష్మాకృతి
బొదలదేని పరి
శుద్ధమౌ నీయాత్మ
శోధింపఁబడదు. 8

నిద్రయు స్మరణంబు
నిత్యాత్మనిష్ఠ
భద్రతకునుగూర్చు
భయమునిజంబు. 9

ఉహామపేతకమగు
యాత్మప స్థి
మోహానిద్రాజ్ఞాన
మూఢాదులడ్డు. 10

ఆత్మాచలంబెక్క
నరుగుటకొక్క
స్వా ప్రబోధ వి
జ్ఞానమే మెట్టు. 11

వినుతాత్మనిష్ఠను
విసువులేకుండ
మనుజుఁడనుష్ఠింప
మునుకొనుకొఱకు. 12

మాననీయంబైన
మహితాత్మనిష్ఠ
శ్రీనివాసుఁడు చెప్పె
చిత్తు సాధనము. 11

ఆత్మ నిష్ఠాప్రకరణము సమాప్తము
శ్రీరామకృష్ణ సోదరుఁడగు
శ్రీనివాసునిచే రచియింపఁబడినది

ఓం.

శ్రీరామాయ నమః.

అనుష్ఠాన దర్శనము

17. సహజ నిష్ఠాప్రకరణము

తాను లేకున్న దా
    ద్రష్ట యెట్లగును
తానెన్న తనరూపు
    దాస్వస్థుఁడగును. 1

తనువుకు ద్రష్టయై
    తానున్న యెడల
తను తాపమెన్నఁడు
    తనకుండబోదు. 2

మనసుకు ద్రష్టయై
    మరువకయున్న
మనసు చలించదు.
    తన తావునుండి. 3

నేనను వృత్తిని
    నిష్ఠతోనరయ
నేననునదియె న్వ
    స్థానమునబడు. 4

మరపును నిద్రను
మరువక యున్న
స్థిరమైన నిలుకడ
జేకురు నిజము ॥ 5

ద్రష్టుత బుట్టినా
స్థానము వెదుక
స్వస్థలంబున గల్గు
సంస్థితి దనకు 6

స్వ తిగనియుచ్చు
సంస్థితియందు
స్వస్థతం బడసిన
బనిలేని వాఁడు ॥ 7

సహజసంస్థితికి నీ
సాధనక్రమము
మహి శ్రీనివాసుండు
మహితమార్గము నె ॥ 8

సహజనిష్ఠాప్రకరణము సమాప్తము

శ్రీ రామకృష్ణ సోదరుఁడగు శ్రీనివాసునిచే
రచియింపఁబడినది.

శ్రీరామాయ నమః.

అనుష్ఠాన దర్శనము

18. అనుభూతి షష్ఠప్రకరణము

నేను దేహముగాను
కానింద్రియములు
నేను సద్రూపుండ
నేను చిద్ఘనుండ ॥ 1

నేను ప్రాణముగాను
నేబుద్ధిగాను
నేను సద్రూపుండ
నేను చిద్ఘనుండ ॥ 2

నేనహంకృతిగాను
నేగాన విద్య
నేను సద్రూపుండ
నేను చిద్ఘనుండ ॥ 3

నేను కర్తనుగాను
నే భోక్తగాను
నేను సద్రూపుండ
నేను చిద్ఘనుండ ॥ 4

నాకు జన్మము లేదు
నాకు లేదు మృతి
నాకు లేదు భయంబు
శోకము లేదు, 5

నాకు మోహాము లేదు
నాకు లేదు రుజ
కాదు పిపాస లే
దాకలి లేదు!॥ 6

నే నిర్వికారుండ
నే నిశ్చలుండ
నేను నిర్గుణుండను
నే నసంగుండ ॥ 7

నే నవ్యయుండను
నేను వ్యాపకుండ
నేను నిరమయుండను
నేను నిర్మలుండ॥ 8

నే నిరవద్యుండ
నేను నిత్యుండ
నే నఖండుండను
నే నిరంజనుండ ॥ 9

నే నద్వితీయుండ
నే ననంతుండ
నే నిత్యసత్యుండ
నే నిరామయుండ ॥ 10

నేనె పరంజ్యోతి
నే పరాత్పరుండ
నేను నిర్దుఃఖుండ
నే చిన్మయుండ ॥ 11

నిరతిశయసుఖుండ
పురుషోత్తముండ
పరమాత్ముండను నేను
ప్రత్యగాత్ముండ ॥ 12

సర్వకారణుండ నే
సర్వసముండ
సర్వసాక్షిని నేను
సర్వగతుండ ॥ 13

అప్రమాణుండ నే
నద్వితీయుండ
అప్రమేయుండ నే
నాగమోక్తుండ ॥ 14

నేను నిర్ద్వంద్వుండ
నేను నిష్క్రియుఁడ
నేను నిర్ముక్తుండ
నే జ్ఞానఘనుఁడ ॥ 15

తన నెఱింగినవాని
యనుభూతి నిష్ఠ
యని శ్రీనివాసుండు
వినిపించెదేని ॥ 16

అనుభూతి నిష్ఠాప్రకరణము సమాప్తము
శ్రీరామకృష్ణ సోదరుఁడగు శ్రీనివాసునిచే
రచయింపఁబడిన అనుష్ఠానదర్శనము సమాప్తము

ఓం తత్సత్

పేజీ ప

1

9

10

11

11

12

12

13

13

17

53

58

65

71

75

79

83

83

అనుష్ఠాన దర్శనము

పరిశోధనపత్రము తప్పొప్పుల పట్టిక

పేజీ	పద్యసంఖ్య	పాదము	తప్పు	ఒప్పు
1	3	1	చెడిపోప	చెడిపోవ
9	6	2	వరత	పరత
10	11	1	కొనియష్ఠా	కొనియనుష్ఠా
11	1	3	సరా	పరా
11	3	1	ధీమావస	ధీమానస
12	6	2	మనముందు	మనముండు
12	8	4	దమరయంత	దమయంత
13	10	1	చిత్తంవొందె	చిత్తంబొందె:
13	10	3	స్వస్థుఁడుగాదేని	స్వస్థుఁడుగాదేవి
17	1	4	బగతి	జగతి
53	33	1	భగకుంతు	భగవఁతు
58	2	1	జ్ఞానమొక్కఁడె	జ్ఞానమొక్కఁటె
65	16	2	తానుగ	తానుగా
71	10	4	సాధకుటొందు	సాధకుఁడొందు
75	30	2	సనర్థకము	ననర్థకము
79	10	2	యాత్మసంస్థి	యాత్మసంస్థితిక
83	6	3	కామపిపాస	నాకుపిపాస
83	8	4	నేచు	నేను

ప్రబుద్ధగీత

ప్రబుద్ధగీత

ఓం

శ్రీరామాయ నమః

సద్గురుభ్యో నమః

ప్రబుద్ధగీత

ధీంద్రియమున కెవం డధీశుఁడై జీవుని
బంధమునకు మోక్ష పదమునకును
కారణుండు నయ్యె. ఘనునా రఘూద్వహు
భవభయంబుఁ బాపఁ బ్రస్తుతింతు. 1

చిన్ననాఁటనుండి చిత్తమెవ్వనిపాద
పద్మమున్నఁ బూర్ణ భక్తి నెఱపు
నమ్మహాత్ము నాదునగ్రజు శ్రీరామ
కృష్ణగురుఁ, బ్రబుద్ధ హృదయు నెంతు. 2

శ్రుతిపథం బెఱింగి హితమతి వేదాంత
వీథి నరుగ భవము వీడు నంచు
విజయశంఖ మొత్తి విశ్వగురుస్థాన
మాక్రమించు శంక రార్యుఁ దలఁతు. 3

వీతరాగులకును విజితేంద్రియులకును
విగత మత్సరులకు విజులకును
మోహ శోక భయ ముక్త మానసులకు
మాన్యచరితులకు నమస్కరింతు. 4

అని యిట్లు దేవ గుర్వాచార్య సాధు సజ్జనంబులకు నమస్కరించి ;

సత్యనియతి సర్వభూతహితం బహి
రిగ్రహంబు ధీవినిగ్రహంబు ;
చౌర్యరహితవృత్తి, శౌచ, మాస్తిక్యంబు,
త్రికరణములశుద్ధి, తెలువ గలిగి. 5

స్వార్థచింత లేక - సర్వేశుకృప తన
కబ్బినంతె గొనుచు నిబ్బరంపు
హృదయమున సతంబు విషయములఁ జడియక
స్వాంత మీశునందుఁ జక్కఁ జేర్చి. 6

ధీనియంత్రుకరుణ దీపింపఁ బురుషోత్త
మాఖ్యు దేవదేవు ననుదినంబుఁ
బూజ సేయఁ జేయఁ బొడమిన పుణ్యాతి
శయముచే వివేక నయన మొప్ప. 7

శమదమాది షట్క సంపత్తి వైరాగ్య
మమృతపదవి నొంద నాతురతయు
హృదయమున జనింప మొదలంట సంసార
తరువుఁ గూల్చు జ్ఞాన పరశువునను. 8

జ్ఞాన మెద్ది? దాని సాధనక్రమ మెద్ది?
స్వానుభవము నొక్క సరణి యెద్ది?
అని విచారమగ్ను లయి మార్గ మెఱుఁగని
సాధకులకు విమల బోధ గఱప. 9

జ్ఞాని యనుభవంబు మానుగ నే నీ ప్ర
బుద్ధ గీతయందుఁ బొందుపఱతు
ముక్తి యన్న మనసు మునుకొను మనుజుండె
శ్రద్ధతోడ దీనిఁ జదువుఁగాత. 10

ప్రబుద్ధవచనము

నేను నే ననుటన్న నేని కర్థంబను
నాత్మచింతనమున నహముకన్న
నన్యమైన సచ్చిదా యే నేనను
నిజ మెఱింగినాఁడ నేఁడు నేను. 1

ఎఱుఁగఁబడున దెల్ల నెఱుఁగెడి దానికి
నన్యమై వెలుంగు ననెడి యుక్తి
తను హృషీకతతులు తాను గా దనియెడు
నిజ మెఱింగినాఁడ నేఁడు నేను. 2

ఎఱుఁగు దానిధర్మ మెఱుఁగంగఁబడ దను
సూక్ష్మతత్త్వ మరసి సుఖము దుఃఖ
మాత్మయం దొకప్పు డైనను లేవను
నిజ మెఱింగినాఁడ నేఁడు నేను. 3

ఎఱుఁగఁబడెడిధర్మ మెఱుఁగంగఁబడదు దాని
తనెడి యుక్తివలన నాత్మయందు
ఎఱుఁగఁబడున దెన్నఁ డెద్దియు లేదను
నిజ మెఱింగినాఁడ నేఁడు నేను. 4

ఆత్మవేత్తయైన నపరిగ్రహము వీడి
వస్తుసంగ్రహైక పరత నున్న
చిత్తువిడిచి తనువు పొత్తుఁగోరుట యని
విడిచినాఁడ దాని విధిగ నేను. 5

మేనితోడిసుఖము మానిన మనుజుండె,
మేన నాత్మబుద్ధి మాన నేర్చు
మేనిసుకమటన్న మెయితలంపే యని
విడిచినాఁడ దాని విధిగ నేను. 6

గౌరవమున దృష్టి గలిగినవారికిఁ
గాయమందు దృష్టి కలుగు నంచు
పూజలందుకొనుట పూర్ణమనంబున
విడిచినాఁడఁ దొలుత విధిగ నేను. 7

పరులు నిందసేయఁ బలుకంగరా దిఁకఁ
బూజఁ జేసినంత పొంగరాదు
వీని విడువ మమత వీడు మేన నటంచు
విడిచినాఁడ దాని విధిగ నేను. 8

తనువునందుఁ దనకుఁ దమకె మున్నప్పుడే
సతులు సుతులు హితులు సంపదలును
తమకె ముదుగ మేన మమత లెక్కుడిదని
విడిచినాఁడ దాని విధిగ నేను. 9

చప్పులవంకఁ బోవ సన్న్యాసియైనను
రసమునందె మిగుల రక్తుఁ డగును;
రసము విడువఁజేసి రాగంబు చెడ దని
విడిచినాఁడ దాని విధిగ నేను. 10

విషయ చింతనముల విలసిల్లఁజేసెడి
వచనములను వినుచుఁ బలుకుచున్న
యోగినైన నవియె భోగిఁ జేయు నటంచు
విడిచినాఁడ దాని విధిగ నేను. 11

వపువునకె తలంప వైరిగణంబులు
వపువు కాని నాకు వైరు లెవరు?
వైరిబుద్ధియున్న వపువుధీ చెడ దని
విడిచినాఁడ దాని విధిగ నేను. 12

తనువు కానటంద్రు ధనమును గూర్తురు
తనువు కానినాఁడు ధన మిఁకేల?
తత్త్వతనువులందు తనువుదే ధన మని
విడిచినాఁడ దాని విధిగ నేను. 13

నింద్యమౌటఁ దనువు నిందింత్రు లోకులు
నింద చేసి రంచుఁ గుందనేల?
తనువు కానినాకుఁ దమకె మేల యటంచు
విడిచినాఁడ దాని విధిగ నేను. 14

మేను నేనటన్న మేకొనుఁ గష్టంబు
మెయితలంపు వీడ మేలు గలుగు
మేలుగోరునతఁడు మేను నే ననఁ డని
విడిచినాఁడ దాని విధిగ నేను. 15

వపువు సుఖములందు వలపు నడంచిన
మెయితలంపు వీడి మెలఁగ నేర్చు;
వలపు లుండువఱకుఁ దలఁపు వీడ దటంచు
విడిచినాఁడ వాని విధిగ నేను. 16

దేహబుద్ధి భేద బుద్ధి నొసంగును
భేదబుద్ధి నరుని భీరుఁ జేయు!
పోలయ భయము దేహ బుద్ధి పోవలెనని
విడిచినాఁడ దాని విధిగ నేను. 17

తత్త్వవేత్త ననెడు తలఁపైన నరునకు
మేని తమకమునని మెయికొనునని
తలఁపు వీడవలయు తత్త్వవేత్త కటంచు
విడిచినాఁడ దాని విధిగ నేను. 18

వేయిమాట లేల విశ్వంబులో 'నేను'
'నాది' యనెడి తలఁపు పాదుకల
విడువఁదగినవానిఁ దడవుసేయక వేగ
విడిచినాఁడఁ దొలుత విధిగ నేను. 19

విధినిషేధ ప్రకరణము
సమాప్తము
ఓం తత్సత్

ఓం

శ్రీ రామాయ నమః

అభ్యాస ప్రకరణము

శమదమాది సుగుణ సంపత్తి లేకున్నఁ
జిత్త మాత్మయందుఁ జేరదనుచు
స్వస్థచిత్తమొంద సాధనసంపత్తి
నభ్యసించినాఁడ నంత నేను. 1

ఆత్మయందు మనము నట్టి నిల్పుదమన్న
నాత్మగాని తనువు లడ్డమగుట
తనువులెల్ల దాఁటి తత్త్వంబుఁ జేరంగ
నభ్యసించినాఁడ నంత నేను. 2

చెప్పికొనుట వినుట చింతించుట తదేక
నిష్ఠ నాత్మపరత నిలుచుటయును
జ్ఞానమునకు ముఖ్య సాధనం బని దీని
నభ్యసించినాఁడ నంత నేను. 3

ప్రతినిమేషమందు పరతత్త్వచింతను
సలుపవలయు నహము సమయునటుల
తత్త్వబోధ పూర్ణతను బొందుకొఱకని
యభ్యసించినాఁడ నంత నేను. 4

చిత్తు నే నటంచుఁ జెప్ప నేర్చిన నాఁడు
చిత్తు కానివాని పొత్తదేల?
చిత్తుతోనె మనము పొత్తింప వలెనని
యభ్యసించినాఁడ నంత నేను. 5

చిత్తువిడచి మనసు చేరెనా యన్యంబు
చిత్తునం దదిమఱి చేరఁజనదు
కానఁ జిత్తమెప్పుడు కడు మెలంకువ నుండ
నభ్యసించినాఁడ నంత నేను. 6

ధీని గెలువరాదు ధీరభావము లేక
దీని గెలువకున్న దేహబుద్ధి
విడువ రాదటంచు విధిగను ధీరత్వ
మభ్యసించినాఁడ నంత నేను. 7

తనువు గానటంచుఁ దలఁచిన ఫలమేమి
తనుకి మదుగకున్న తనువునంద
టుంచు మేనతలఁపు ద్రుంచఁగ నెమ్మది
నభ్యసించినాఁడ నంత నేను. 8

తనువునకును గష్ట తతులొనఁగూడిన
తనువునందుఁ దలఁపు దగులకుండ
తలఁపులందు నేనె తత్త్వమైతి నటంచు
నభ్యసించినాఁడ నంత నేను. 9

చిత్త మొక్కక్షణము చిన్మయి విడిచిన
తనువునందుఁ దలఁపు తత్క్షణంబె
యుద్భవించు నంచు నోరిమిఁ జిద్వృత్తి
నభ్యసించినాఁడ నంత నేను. 10

వ్యాధు లొదవునాఁడు వైరి పైకొనునాఁడు
మరణభయము కలఁత పఱచునాఁడు
దేహబుద్ధి విడుచు ధీ గల్గవలె నని
యభ్యసించినాఁడ నంత నేను. 11

ఒంటి దిరుగునాఁడు నురగంబు గనునాఁడు
వ్యాఘ్రవృశ్చికాళి వంకఁ బోవు
నాఁడు గూఁడ దనువు నాదను మది చెడ
నభ్యసించినాఁడ నంత నేను. 12

చిత్తునందు మనసు చేరను విడుచును
తలఁపు తనువునుండి తొలఁగువఱకు
దేహదృష్టి చెడిన రహసు మన మని
యభ్యసించినాఁడ నంత నేను. 13

చూపు లోని కేఁగ శుద్ధాత్మనితలంపు
బాహ్యమునకు నేఁగ బ్రహ్మబుద్ధి
యుండవలయు నంచు నోపికఁ దద్వృత్తి
నభ్యసించినాఁడ నంత నేను. 14

ఆత్మమాత్ర మఖిల మను బోధ కవధి స
ర్వం బఖండ చిత్సుఖంబు గాఁగ
నిండుమనముతోడ నుండుటే యని; దీని
నభ్యసించినాఁడ నంత నేను. 15

బ్రహ్మ మైతి ననెడు పరిపూర్ణబుద్ధికై
లో వెలికిని చిత్త లోచనంబు
సంచరింపకుండ సత్తునందే చేర్ప
నభ్యసించినాఁడ నంత నేను. 16

ఆదియందె దాఁటి యద్దంబు లన్నింటి
నా బు కోఱకు నహరహంబు
దేహంబు విడువ ధీచేత మెల్లఁగ
నభ్యసించినాఁడ నంత నేను. 17

ఆత్మ గానిదాని నవలఁ ద్రోచుటయును
నాత్మబుద్ధితోడ నలరుటయును
ఏక కాలమందె యేర్పడవలెనని
యభ్యసించినాఁడ నంత నేను. 18

వెలికి లోని కనెడు వెత లెల్లఁ దీఱఁగాఁ
జిత్తునందు మనము చేరియుండెఁ
జిత్తునందుఁ దోఁచు చిత్రమే జగ మని
యెఱిఁగి దానివంక కరుగ నేను. 19

అభ్యాస ప్రకరణము సమాప్తము

శ్రీరామకృష్ణ సోదరుఁడగు శ్రీనివాసునిచే రచియింపఁబడిన

ఓం తత్సత్

ఓం

శ్రీ రామాయ నమః

స్థితప్రజ్ఞప్రకరణము

జ్ఞాన మొదవుటచేత నజ్ఞాన మణఁగ
తనువునందున్న నేనను తలఁపు దొలఁగ
చిత్తు నేనైతినని చిత్తుఁజేరినట్టి
చిత్తమేఁగదు చిన్మయు చెంతవిడిచి. 1

తనువు నేనైతినని మదిఁదలఁచినపుడు
తనువు విడనాడి చిత్తును దలఁపదాయె
చిత్తు నే నైతినని చిత్తుఁజేరి నేఁడు
చిత్తమేఁగదు చిన్మయు చెంతవిడిచి. 2

కాయమున కెన్ని క్లేశముల్ గలుగుచున్నఁ
గాయమును నేను గానని కడకుఁద్రోసి
చిత్తునేనైతినని చిత్తుఁజేరినట్టి
చిత్తమేఁగదు చిన్మయు చెంతవిడిచి. 3

'నాది' 'నే' ననునట్టి యనాదియైన
మాయసంసారమున భ్రమల్ మాసిపోవ
చిత్తు నేనైతినని చిత్తుఁజేరినట్టి
చిత్త మేఁగదు చిన్మయు చెంతవిడిచి. 4

దారలుం బుత్రులును ధన ధాన్యములును
భోగభాగ్యంబులును బరిపూర్ణములుగఁ
జేరియున్నను జిద్రూపుఁ జేరినట్టి
చిత్తమేఁగదు చిన్మయు చెంతవిడిచి. 5

మేను వ్యవహారపరతను మెలఁగుచున్న
స్త్రీజనంబులమధ్యను తిరుగుచున్న
వపువునం దభిమానంబు వదలినట్టి
చిత్తమేఁగదు చిన్మయు చెంతవిడిచి. 6

గంధమాల్యాంబరంబుల గాత్రమునకు
సంతతంబును బూజలు జరుగుచున్న
పూలపాన్పున దేహంబు పొరలుచున్నఁ
జిత్తమేఁగదు చిన్మయు చెంతవిడిచి. 7

ఇంద్రభోగంబులం బోలు నీప్సితముల
నెన్ని చేకూర్చి కూర్మితో నిత్తునన్నఁ
జిత్స్వరూపంబునందునఁ జేరినట్టి
చి మేఁగదు చిన్మయు చెంతవిడిచి. 8

అనయము ప్రియాప్రియంబులు తనువునందు
దగులమొందిన బుద్ధికిఁ దగులుగాని
చిత్సుఖంబగు నాఁ కిఁకఁ జెందవనుచు
జిత్తమేఁగదు చిన్మయు చెంతవిడిచి. 9

గాలి యెండయు వానయు గాత్రమునకు
గాసి గలిగించుచున్నను గాసి యనక
గాత్రమును నన్యగాత్రంబు కరణిఁ జూచి
చిత్త మేఁగదు చిన్మయు చెంతవిడిచి. 10

పెంటకుప్పలయందును బెరడులందు
బూదిగుడిసెల యందును బొలములందు
మేను దొరలుచునున్న నమ్మౌని మఱచి
చిత్తమేఁగదు చిన్మయు చెంతవిడిచి. 11

కఠిన శిలలందు సెలయేళ్ల గట్టులందు
శైలగహ్వరములను దేవాలయముల
మేను చీకాకుపడి సంభ్రమించుచున్న
చిత్తమేఁగదు చిన్మయు చెంతవిడిచి. 12

కట్ట జీర్ణాంశుకంబైనఁ గలుగకున్నఁ
గుడువ నన్నంబు తనకుఁ జేకూరకున్నఁ
బీడ లెన్నెన్ని తనువునఁ బెరుగుచున్నఁ
జిత్తమేఁగదు చిన్మయు చెంతవిడిచి. 13

మృత్యుదేవత చనుదెంచి యెదుటనిలిచి
తనకు హానిని గూర్పంగఁ దలఁచుచున్న
చిత్తునేనైతి నని చిత్తుఁ జేరినట్టి
చిత్తమేఁగదు చిన్మయు చెంతవిడిచి. 14

వపువు మిత్రులయం దరివర్గమందు
నాత్మవిదులం దవిద్యావృతాత్ములందుఁ
దిరుగుచును బహుక్రీడలఁ దేలుచున్న
చిత్తమేఁగదు చిన్మయు చెంతవిడిచి. 15

బుద్ధివృత్తుల ననిశంబుఁ బూర్ణముగను
బోధమాత్రస్వరూపమై పొదలుచున్న
చిత్తు నేనైతినని చిత్తుఁ జేరినట్టి
చిత్తమేఁగదు చిన్మయు చెంతవిడిచి. 16

మాన మవమాన మనియెడు మాటలేదు
సుఖము దుఃఖము ననియెడి చూడ్కిలేదు
నిరతిశయమైన సుఖమున నిలిచినట్టి
చిత్తమేఁగదు చిన్మయు చెంతవిడిచి. 17

ముక్తకంచుకముం దను రక్తిలేని
విషధరముఁబోలి మమకార విరహితమగు
తనువు నందిఁకఁ దమకంబు తగదటంచుఁ
చిత్తమేఁగదు చిన్మయు చెంతవిడిచి. 18

ఇన్నిజన్మంబులకు హేతువేది యనినఁ
దనువునందలి తమకమేయని సతంబుఁ
దలఁచి యీనాఁడు మేల్కొని తత్త్వమరసి
చిత్తమేఁగదు చిన్మయు చెంతవిడిచి. 19

తత్ప్రజ్ఞ ప్రకరణము సమాప్తము

శ్రీరామకృష్ణ సోదరుఁడగు శ్రీనివాసునిచే రచియింపఁబడినది

ఓం తత్సత్

ఓం

శ్రీ రామాయ నమః

ద్వంద్వాతీత స్థితి ప్రకరణము

నిరతిశయమైన ప్రీతికి నిలయమైన
నిత్యసుఖరూపమందట్టి నిలిచెబుద్ధి
దుఃఖరహితత్వంబొంది తుష్టిఁ జెంది
యున్నవాఁడ నిజత్వంగన్ననేను. 1

నిర్వికల్ప స్వరూపంబు నిర్మలంబు
చిత్తవృత్తి విహీనంబు చిన్మయంబు
నైన నాయందు నే నిల్చి హాయిగాను
నున్నవాఁడ నిజత్వంగన్ననేను. 2

తల్లిదండ్రులు తనయులన్ తలఁపులణఁగె
జననమరణంబులను భ్రమల్ సమసిపోయెఁ
జింతఁ దొలఁగిన మనమున సంతసమున
నున్నవాఁడ నిజత్వంగన్ననేను. 3

అహము మొదలుగ తనువుతో నంతమైన
జడము నేగాను గనఁగ నజడమె యగుదు
ననుచు జడముల నభిమాన మట్టె విడిచి
యున్నవాఁడ నిజత్వంగన్ననేను. 4

ఈవియం దిసుమంతైన నిచ్ఛ లేదు
పుచ్చుకొననైనఁ గోరిక పుట్ట దెపుడు
ఇచ్చునెడఁ బుచ్చుకొనునెడ నిచ్ఛ లేక
యున్నవాఁడ నిజ తిం గన్న నేను. 5

మౌననియమమునం దుండ మనసు లేదు
వాగ్మినై యుండవలెనను వాంఛ లేదు
మౌనినై వాగ్మినై యుంట మాని యెపుడు
నున్నవాఁడ నిజ తిం గన్న నేను. 6

చేయఁదగు కార్యమిదియని చేయఁబోను
విడువఁ దగినదియని మరి విడువఁబోనఁ
చేయుటయు మానుటయు నను చేష్టలుడిగి
యున్నవాఁడ నిజ తిం గన్న నేను. 7

పలుకవలె సత్యమంచు నేఁ బలుకఁబోను
విడువవలె ననృతంబని విడువఁబోను
సూనృతాసూనృతంబులఁ జూడ కెపుడు
నున్నవాఁడ నిజ తిం గన్న నేను. 8

భోగముల నొందవలెనని పొందఁబోను
విడువవలె భోగములనంచు విడువఁబోను
పొందుటయు మానుటయు నను పూన్కి లేక
యున్నవాఁడ నిజ తిం గన్న నేను. 9

ధనము గూర్పంగవలెనంచుఁ దలఁపఁబోను
విడువవలె నంచు మరి దాని విడువఁ బోను
ధనము గూర్పంగ విడువంగఁ దలఁపు లేక
యున్నవాఁడ నిజస్థితిం గన్న నేను. 10

ఆత్మయందట్టి శోకమోహముల నూపి
గాసిపడు మూఢుఁ డజ్ఞాన కలితుఁడగుచు
చిత్తధర్మంబు లని వాని చింత లేక
యున్నవాఁడ నిజ తిం గన్న నేను. 11

తత్త్వబోధామృతముఁ ద్రావి తన్మయతను
చిత్తము లయింపదానైనతత్త్వమందె
తనకు నన్యము గలదను తలఁపు లేక
యున్నవాఁడ నిజ తిం గన్న నేను. 12

పుట్టగోచికి కఱవయ్యుఁ బొంద వ్యథను
చీనిచీనాంబరములచేఁ జెంద ముదము
మంచిచెడ్డలఁ బరికించు మనసు లేక
యున్నవాఁడ నిజ తిం గన్న నేను. 13

కఠినశిలలందు శయనించి గాసిఁ బొందఁ
బూవుసెజ్జఁ బరుండియుఁ బొరయ సుఖము
కఠినమని మెత్తఁదనమని కనని తిని
నున్నవాఁడ నిజ తిం గన్న నేను. 14

ఓం

సద్గురుభ్యో

ధ్యాన శ

కం॥ హృదయాంతర్గతు డగుచును
హృదయ తమంబెడల నడిపి
బొదవింపజేయు రఘుకులు
పదయుగళం బెంతు జ్ఞాన వ

కం॥ శ్రుత్యర్థమెల్ల పరమా
ద్వైతంబని కారికలను త త్త్వ
హితమతి వివరించిన యా
మతిమంతుని గౌడపాదు మ

కం॥ గోవింద పూజ్యపాదుని
భావించి మనంబులోన శరగ
సేవింతు శంకరార్యుని।
భావంబున నాత్మబుద్ధి ప్రభ

కం॥ హస్తామలకాదులను ప్ర
శస్తులునౌ బ్రహ్మవిదుల స
న్యస్తుల శంకరశిష్యుల।
న్యస్తరజస్తముల విన

ఓం

సద్గురుభ్యోనమః

ధ్యానము

హృదయాంతర్గతు డగుచును
హృదయ తమంబెడల నడిపి యెడద వివేకం
బొదవింపజేయు రఘుకులు
పదయుగళం బెంతు జ్ఞాన వహ్నార గుల్పన్ 1

శ్రుత్యర్థమెల్ల పరమా
ద్వైతంబని కారికలను తత్త్వంబెల్లన్
హితమతి వివరించిన యా
మతిమంతుని గౌడపాదు మదినర్చింతున్॥ 2

గోవింద పూజ్యపాదుని
భావించి మనంబులోన వరయోగీంద్రున్
సేవింతు శంకరార్యుని।
భావంబున నాత్మబుద్ధి ప్రభవింపంగన్ ॥ 3

హస్తామలకాదులను ప్ర
శస్తులనౌ బ్రహ్మవిదుల సర్వజ్ఞుల స
న్యస్తుల శంకరశిష్యుల।
న్యస్తరజస్తములఁ వినమ్రత గొలుతున్॥ 4

ఓం

శ్రీ రామాయనమః

సద్గురుభ్యోనమః

పరమార్థదర్శనము

తే॥ గీ॥ నేతినేత్యాది వాక్యముల్ – నేతినేతి
యంచు కల్పితములనిషే – ధించి దేని
కల్పితముగాని దని కట్టు – కడకుఁ దేల్చె
నట్టి ప్రత్యక్స్వరూప చి – దాత్మ నేను॥

తే॥ గీ॥ తత్త్వమస్యాది వాక్య తా – త్పర్యమైన
బ్రహ్మచైతన్య మెయ్యది – ప్రత్యగాత్మ
యని యహంశబ్ద లక్షిత – మై తనప్ప
నదియె నేనౌదు కా నహ – మాదికంబు। 2

తే॥ గీ॥ అహమహమటంచు స్ఫూర్తియౌ – నహమునందు
జ్ఞేయభాగంబు విడువ – నజ్ఞేయమైన
నమే యాత్మయంచు సు – జ్ఞానమతిని
రసినాయంత నేనుంచు సహముబాసి ॥ 3

తే గీ॥ జ్ఞాతజ్ఞేయంబుగామిచే – జ్ఞప్తిరూపు
డైన యాత్మకు జ్ఞేయంబు – లైన తనువు
లన్యమై యుండ నవియెట్టు – లాత్మయగును
తనువులకుగాను వానికి ద్రష్టనగుదు॥ 4

పరమార్థ దర్శనము

తే॥ గీ॥ జ్ఞేయభాగంబు ప్రకృతి జెప్పరాదు
జ్ఞేయధర్మంబు లాత్మకు జెప్పరాదు
గాన, యిచ్ఛాప్రయత్న దుఃఖములు సుఖము
జ్ఞానమును, నాకు లేవని నిశ్చయంబు ॥ 5

తే॥ గీ॥ మూడవస్థల యందున మెలగుచున్న
నాకసము భూమినంటని యట్లు నేను
జాగ్రదాదుల నంటమి జ్ఞానవెల్లి
నన్ను నేను వచించు నెన్నంగ గలుగ । 6

తే॥ గీ॥ కే వికారంబు లొంద నే నేవికార
ములను బొందక యుం కో, గలుగుదెప్పుడు
శాంతియును బుద్ధికిని కను దానుసాగు
ఘనముగానుండు నే నిర్వికారి నగుచు । 7

తే॥ గీ॥ నన్ను గనుగొను యథార్థ నరుల వారికి
వారి బుద్ధులకును నేనె ప్రభువ నగుచు
నిత్యశుద్ధప్రబుద్ధుడ నేను నిజము
నేనె బ్రహ్మంబు నాయందె ... నుండు ॥ 8

తే॥ గీ॥ నాకు కారణమును లేదు నాకు చూడ
జగము నాయందు విలసిల్లు జగమునకును
నేనె కారణమగుదును నిశ్చయంబు
బ్రహ్మశబ్దంబుచేత నే బరగుచుండు ॥ 9

పరమార్థదర్శనము

తే॥ గీ॥ ఈకనంబడు నానాత్వ మెల్లజూడ
బ్రహ్మమందున మాయచే ప్రభవమొందె
నాస్తిసర్వంబు నరయంగ నాస్తినాస్తి
యంచు శ్రుతులును బల్కవే యార్తిదీర॥ 10

తే॥ గీ॥ శ్రుతుల బరికించి చూడంగ శ్రుతముగాదె
బ్రహ్మమందున మాయచే భవమటంచు
యుక్తినరయంగ నదియును యుక్తమయ్యె
సత్యమెట్లగు బరికింప జగమిదెల్ల॥ 11

తే॥ గీ॥ సత్తుహేతువ్వయైన యసత్తులేద
సత్తుహేతువ్వయైనట్టి సత్తులేద
సత్తుహేతువ్వయైన యసత్తులేద
సత్తుహేతువుగాగల సత్తులేమి॥ 12

తే॥ గీ॥ ఎటుల తర్కించి చూచిన నిట్టులనుచు
కార్యకారణ నియమంబు కానబడమి
పుట్టుకయటన్న నది వట్టిమాటయంటె
లేదుపరమార్థదృష్టిని లేదుభవము॥ 13

తే॥ గీ॥ జాతిగలదని వాదింప జాలునెడల
జాతికిని కారణంబును చాటవలదె ?
కారణములేక కలుగునె కార్యమరయ
కార్యకారణములు యుండ గలవె యొకట॥ 14

పరమార్థదర్శనము

తే॥ గీ॥ హేతువెయ్యదియని మును యెంచబడెనో
అదియె ఫలమయి తదుపరి నమరుచుండె
ఫలము నటువలే హేతువై బరగుచుండ
హేతుఫలములు కాదె యహేతుకంబు ॥ 15

తే॥ గీ॥ హేతుఫలముల నిర్ణయం బెఱుగరామి
జాతిలేదని వేఱె యెంచంగవలెనె
హేతుఫలములు సత్యంబు లె యటన్న
హేతుఫలముల నిర్ణయం తేలలేదు ॥ 16

తే॥ గీ॥ ఈజగంబున దోచునీ హేతుఫలము
లిట్టివి యటంచు జెప్పంగ నెరుగరామి
మాయచేతనె సృష్టి సంభవ మటంచు
నిజమెఱింగిన యార్యుల నిర్ణయంబు ॥ 17

తే॥ గీ॥ స్వీయముగానైన నితరంబు వల్లనైన
నెట్టివస్తువు యైనను నెట్టులైన
జననమందదు నటుల యసత్తు సత్తు
తలప సదసత్తు పుట్టుక తగనివగును ॥

తే॥ గీ॥ పుట్టుకయె సంభవింపమి నెట్టులైన
జీవులకు పుట్టువుల్ మరి జెప్పరాదు
జీవులంచరు నజులౌట జీవులకును
కారణంబును నరయంగ గానరాదు ॥

పరమార్థదర్శనము

తే॥ గీ॥ చిత్తమును పుట్టలేదు యీ చిత్తదృశ్య
ములును పుట్టుటయేలేదు పూర్ణమైన
బ్రహ్మమొక్కటె యేకమై వరలుచుండ
గన నవిద్యనె యివియెల్ల గలుగుచుండు ॥ 20

తే॥ గీ॥ ద్రష్టయును ద్రష్టచిత్తంబు దాని దృశ్య
వ మెల్ల నవిద్యచే బ్రజ్వరిల్లు
వానికిని జూడ పరమార్థభవము లేదు
స్వప్నమును బోలియుండు నీ జాగరంబు॥ 21

తే॥ గీ॥ పాన్పుపై కాయమొక్కటి బవ్వళింప
నన్యకాయంబు స్వప్నమం దలరు గాదె?
కలనుదోచెడి కాయంబు గరచిజూడ
చిత్తకల్పితమేయని చెప్పవలయు ॥ 22

తే॥ గీ॥ తనర గగనంబునందున తరలినట్లు
తనదు నౌకను నెవ్వడో తరిగినట్లు
బ్రహ్మభావంబు తానెట్లొ బడసినట్లు
చూడ కల నవి యెల్లను మాన్యతయుతె ॥ 23

॥ గీ॥ గనగ సూక్ష్మంబునైనట్టి కాయమధ్య
భాగ మందున జూడమే పలువిధములు
స్వప్నమందున దోచెడి వస్తుసమితి
సత్యమేయన్న నివియెట్లు సత్యములగు ॥ 24

పరమార్థదర్శనము

తే॥ గీ॥ కాయమధ్యంబు నందున గలుగరాని
వస్తువర్గంబు జూడమే స్వప్నమందు
నివియు సత్యములేయన్న నెటులనుండు
నరమసూక్ష్మంబు నైన యిబ్భాగమందు ॥ 25

తే॥ గీ॥ స్వప్నమునదోచు నీ దృశ్య వర్గమెల్ల
చిత్తకల్పనయే యని చెప వలయు
లేదు పరమార్థముగ స్థితి దుభవను
చిత్తమే దృశ్యవర్గమై జెలగుచుండు ॥ 26

తే॥ గీ॥ ద్రష్ట చిత్తంబు దృశ్యంబు తగునె చెపుమ
సత్యములటంచు బల్కంగ స్వప్నమందు
నటులె జాగరమందున నౌనుగాదె ?
స్వప్నమును బోలియుండు నీ జాగరంబు ॥

తే॥ గీ॥ చిత్తము చలింప ద్రష్టయు జెలగుచుండు
చిత్తము చలింప దోచునీ చితదృశ్య
మెపుడు చిత్తంబు దృశ్యంబు బలెదష్ట
దోచుచుండునో సంసృతి దోచునపుడె ॥ 28

తే॥ గీ॥ ద్రష్టృ దర్శన దృశ్యాదె దంబిదెల్ల
స్పందితంబైన చిత్తంబు వలన గలుగు
స్పందితముగాని చిత్తంబు నందులేవు
ద్రష్టయును దృశ్యమును మఱి దర్శనంబు ॥ 29

పరమా దర్శనము

తే॥ గీ॥ సుప్తియందున చిత్తంబు చూడబడమి
ద్వైతమటలేదు కలదు యద్వైత మందు
స్వప్నజాగరములయందు వరలుచిత్త
మందువల్లనె ద్వైతంబు అచటదోచు ॥ 30

తే॥ గీ॥ గ్రాహ్యగ్రాహక రూపమై గానుపించు
నట్టి యీ ద్వైత మిబుల జూ పట్టుతెల్లి
స్పందితంబైన చిత్తంబు వల్లనగుట
చిత్తకల్పిత మిదియని చెప్పవలయు ॥ 31

తే॥ గీ॥ ఆత్మయందున కల్పిత మైనయట్టి
చిత్తమున కల్పితంబయ్యె చిత్రజగము
ఆత్మమాత్రంబుగాదోచు నఖిలజగము
చిత్తమునులేదు చిత్తసృష్టియును లేదు ॥ 32

తే॥ గీ॥ చిత్తమున ద్వైతభావంబు జేరినంత
చిత్తము చలించి కల్పన జేయుచుండు
చిత్తమున ద్వైతభావంబు జేరదేని
చిత్తమునులేదు చితసృష్టియునులేదు ॥ 33

తే॥ గీ॥ ఘటము మృత్తికయందున గలిగినట్లు
బ్రహ్మమందున విశ్వంబు ప్రభవమయ్యె
ఘటము మృద్భిన్నముగలేని కరణిజగము
బ్రహ్మభిన్నంబుగాలేదు బ్రహ్మమెయగు ॥ 34

ప ర మా ర్థ ద ర్శ న ము

తే॥ గీ॥ ఆదియందున నంత్యంబు నందులేక
మధ్యగలయ జగమిది మిథ్యగాదె
మృణ్మయ ఘటంబు నందున మత్తికట్లు
సత్యమగు బ్రహ్మమొక్కటే జ మునందు ॥ 35

తే॥ గీ॥ రజ్జుసర్పంబు నందున రజ్జువట్లు
శుక్తిరౌప్యంబునందున శుక్తిపోల్కి
విశ్వమున బ్రహ్మమొక్కటే శాశ్వతంబు
వితథమగు బ్రహ్మభిన్నమౌ విశ్వమెల్ల ॥ 36

తే॥ గీ॥ రజ్జుసర్పంబు భ్రాంతిచే రాజిలునటు
బ్రహ్మమున దోచు విశ్వంబు భ్రాంతిచేత
భ్రమనివర్తింప రజ్జురూపంబు మాడ్కి
బ్రహ్మమేదోచు దొరగు ప్రపంచబుద్ధి ॥

తే॥ గీ॥ చూచునది చూడబడునది చూపు యనెడి
మూడునుంగూడ యీ బ్రహ్మమొకటెగాని
బ్రహ్మమునకంటె భిన్నమౌ వస్తువొండు
సత్యముగలేదు యిది శ్రుతిసమ్మతంబు ॥ 38

తే॥ గీ॥ స్వప్నమందున స్వప్నంబు సత్యమయ్యు
మెలకువను పిమ్మటను నది మిథ్యగాదె
అటు లవిద్యావినిద్రున కకిలజగము
సత్యమయ్యును నెఱుక నసత్యమె యగు ॥ 39

పరమార్థ దర్శనము

తే॥ గీ॥ వెలుగు దోపంగ చీకటి విరిసిట్లున
విద్యచేత నవిద్య తా విరిసిపోవ
స్వప్నవస్తువు పోలిక సర్వజగము
మిథ్యగా దోచుచుండు ప్రబుద్ధునకును ॥ 40

తే॥ గీ॥ స్వప్నమయుడగు జీవుండు జననమొందు
మరణమును బొందు నటులె జాగరితుడైన
జీవుడును పుట్టువును బొందు చావునొందు
నంతియేగాని పరమార్థ మంతుగాదు । 41

తే॥ గీ॥ ఐంద్రజాలికవిద్యచే నైనజీవు
డెటులజన్మించి మృతినొందు నటులజీవు
లందఱును జన్మమృత్యువుల్ బొందుచుందు
రంతియేగాని పరమార్థ మందుగాదు ॥ 42

తే॥ గీ॥ వాస్తవిక దృష్టి జూడనే వస్తువైన
పుట్టదెన్నండు నటువలె గిట్టదెపుడు
బంధమోక్షంబు లనునవి భ్రాంతిభ్రమలు
అవి యవిద్యనశించిన యంతదొలగు ॥ 43

తే॥ గీ॥ వినుమనాదియగుచునైన యవిద్యచేత
నిద్రితుండైన జీవుండు నిద్రనుండి
యెపుడు మేల్కాంచు నాతండు సత్యముతెలియు
నజము నస్వప్నమునైనది దాత్మనంచు ॥ 44

పరమార్థ వర్ణనము

తే। గీ। స్వప్ననిద్రలులేని సుషుప్తిలేని
నిత్యపరిపూర్ణ ప్రత్యక్కు నేనటన్న
బోధమయదృష్టి గలుగు ప్రబుద్ధునకును
ద్రష్టృదర్శన దృశ్య భేదములు లేవు ॥ 45

తే। గీ। ఆదాయంబు లేక మమృతంబు సహజమునైన
బ్రహ్మమే నేను చిత్స్వరూపంబు నేను
నిత్యనిరుఃఖుఁడను నేను నిర్మలుండ
నంచు ఱుఁగంగ కేవలు డౌనతండు॥ 46

తే। గీ। పుట్టుకయునులేదు పొలియుటయునులేదు
మోక్షకామి లేడు ముక్తిలేదు
సాధకుండులేడు సాధనయును లేదు
సత్యమిదెయె శ్రుతికి సమ్మతంబు ॥ 47

తే। గీ। సర్వమును నాత్మగాజూచు జ్ఞానిదృష్టి
కఖిలమును మిథ్యగా దోచు నాత్మయొకటె
క్రింద మీదను సందుల గొందులందు
నిండి సర్వత్ర వెలుగొందుచుండు నెపుడు ॥ 48

తే। గీ। చూడబడునది చూచెడి వాడనియెడి
భేదభావంబు యెవనికీ విశ్వమందు
తోచ దాతండె నిత్యని ర్దుఃఖుఁడతడు
మోహశోక భయంబుల బొందదెపుడు ॥ 49

పరమార్థదర్శనము

తే॥ గీ॥ సర్వమును బ్రహ్మమేయను జ్ఞానదృష్టి
గల్గువానికి యుత్క్రాంతి గలుగ దతడు
క్షయము నొందంగ ప్రారబ్ధ మాత్మమాత్ర
డగుచు వెల్గుచు కేవలు డగుచు నిల్చు॥ 50

తే॥ గీ॥ ఇదియె పరమార్థ దర్శనం బిదె రహస్య
మిదె యవిద్యా వినిద్రున కెఱుక పడని
బోధమయ దృష్టి దీని ప్రబుద్ధుడౌకడె
పొందనేర్చును యిదియె ప్రబుద్ధమతము॥ 51

। గీ॥ శ్రీనివాసుండు హితమతి జెప్పినట్టి
తత్త్వమిది యౌపనిషదంబు త్యక్త చిత్త
దోషులు పఠింప దగినది దొడ్డదైన
బుద్ధిగల మోక్షకామియే పొందు దీని॥ 52

పరమార్థదర్శనము. సమాప్తము

శ్రీరామచంద్రార్పణమస్తు

శ్రీరామ కృష్ణ సోదర శ్రీనివాస ప్రణీతము

50

51

52

సహజనిష్ఠ

నా హృ

వలన
నీ సహ

సంశయ
ననుభవి

ఓమ్

శ్రీరామాయనమః

ధ్యానపంచకము

ధరణిజాపతే భువనభూపతే

త్వమసిహృత్పతే హృదయభైవమే ౧

ఓ సీతారమణా! జగత్ప్రభూ! హృదయపరిపాలకా! నా హృదయ ప్రకాశమే నీస్వరూపమై యున్నది.

త్వత్ప్రవేశతో హృత్తమోఽగలత్

సహజభైవతే లసతిమేహృది ౨

ఓ సీతారమణా! నీవు నా హృదయమును ప్రవేశించుట వలన హృదయమందలి అజ్ఞానమనెడి చీకటినశించినది. నీ సహజప్రకాశమే నాహృదయమునఁ బ్రకాశించుచున్నది.

కరుణయాహితే విగతసంశయ

స్త్వనుభవామిభో విమలచిత్సుఖం ౩

ఓ స్వామీ! నీకరుణచేత (నాస్వరూపమునుగూర్చిన) సంశయము పోగొట్టఁబడిన వాఁడనై పరిశుద్ధమగు చిత్సుఖము ననుభవించు చున్నాను.

రఘువర తే హృది స్ఫురతి శైవమే
సహజరూపమూర్తిభిదా సంవిదాఽగలత్. ౪

ఓ రఘువంశశ్రేష్ఠా! హృదయమందిప్పుడు నాయొక్క (సహజ) రూపమే స్ఫురించుచున్నది. జ్ఞానముచేత నేనుదానికిని (సహజస్వరూపమునకు) సత్స్వరూపమునకును భేదము జారిపోయినది.

మామకహృది స్థిత స్త్వం కృపామయ
స్వ[illegible]జసంస్థితౌ ఘటయ పూర్ణతాం ౫

(ఓ రామా!) కృపామయుఁడవైన నీవు నా హృదయ మందున్నవాఁడవై (ఆత్మనుగూర్చిన) సహజ నిష్ఠయందు నాకు పూర్ణత్వమును గలుగజేయుము

స్తుతిరియం కృతా భవభయాపహా
శ్రీమహాసనాదాన్న ముముక్షుణా ౬

సంసారభయమును పోగొట్టునదగు ఈ స్తోత్రము శ్రీమహాసనాదను ముముక్షువుచేతఁ జేయఁబడినది.

ధ్యానపంచకము
సమాప్తము.

ఓం

సహజనిష్ఠా

ద ష్టృతాకుత స్వయమస్యది
స్వస్వరూపవిత్ స్వ తో భవేత్ ॥ ౧

తానులేకున్నదా దృష్టియెట్లగును?
తానెన్న దనరూపు దా స్వ ుఁడగును॥ ౧

శ్రోత్రాదీంద్రియ వ్యవహారములును వాగాదుల క్రియలును మనోబుద్ధి చిత్తాహంకారములను అంతఃకరణ చతుష్టయ వ్యవహారములును ప్రాణాదుల చేష్టలును సుషుప్త్యవస్థా సంబంధములగు సుఖిత్వజడత్వాదులును తనకు తెలియఁబడుచున్నవిగదా! తాను చూచువాఁడు కానియెడల ఈ సర్వవ్యవహారములును తనకెట్లు తెలియును?

తాను లేనియెడల చూచుటమాత్ర మెట్లు సంభవించును? కావున ఆత్మ లేదనువారి వాదము నిరాధారమైనది.

ద్రష్టయగు తనయొక్క స్వరూపమేదియని విచారించి తెలిసికొనిన వాఁడు తనయందే నిలకడ గలవాఁడగుచున్నాఁడు.

ద్రష్ట్రత్వాదాత్మనో	తనువుకు ద్రష్టయై
యదితనోఃపృథక్	తానున్న యెడల
తనుగతజ్వరా	తనుతాపమెన్నఁడు
న్నాను సంజ్వరేత్ ॥ ౨	తనకుండబోదు॥ ౨

తెలియఁబడుదానికంటె తెలియువాఁడు వేఱను వివేక జ్ఞానముచేత తెలిసికొనువాఁడగు తాను తెలియఁబడునదగు శరీరముతో కలియక (అనగా తెలియఁబడునదగు శరీరమున కంటె తెలిసికొనువాఁడగు తాను వేఱను నిశ్చయజ్ఞానముతో) తనశరీరము నన్యుని శరీరమును వలె వేఱుగ గ నెంచుచున్న యెడల శరీరసంబంధములగు తాపములు తన్ను తపింపఁజేయఁజాలవు.

మనస ఆగమా౽	మనసుకు ద్రష్టయై
నాగమౌ స్వయం	మరువక యున్న
పశ్యన్నో మనః	మనసు చలించదు
స్వస్థానాన్న ప్రచలేత్ ॥ ౩	తనతావు నుండి॥ 3.

మనస్సు, మనస్సుయొక్క వ్యవహారములు తనకు తెలియఁబడుచున్నందున, తానుమనస్సును దాని వ్యవహారములను చూచువాఁడేగాని, మనసుగాని మనోవ్యవహారములతో సంబంధము గలవాఁడుగాని కాదని నిశ్చయించు

కొని తన సహజద్రష్టృత్వమును మఱవక మనస్సుతోఁగాని మనోవ్యవహారములతోఁగాని కలియక వేఱుగ నిలచి, మనస్సుయొక్క రాకపోకలను నిలుకడతో గుర్తించుచున్న యెడల అది తనంతనే నెమ్మదినొందును.

అహమ ఆగమం	నేనను వృత్తిని
పశ్యతస్స్వయం	నిష్ఠతో నరయ
స్వప్నతేప్యహం	నేననునదియె స్వ
పతతిచధ్రువం॥ ౮	స్థానమునఁబడు॥ ౮

(వ్యవహార కాలములయందు సైతము మనస్సుతో కలియక, విలక్షణముగనుండి మనోవ్యవహారములకు ద్రష్టయై యుండఁగల నిలకడ సిద్ధించిన పిమ్మట నేనను వృత్తికి ద్రష్టయై నిలచి, దానితో కలియక వేఱుగ నున్నవాఁడై అహం వృత్తిని నిలుకడతో గుర్తించు చున్న యెడల అదియు తన స్థానమందే పడిపోవును.

స్వస్యవిస్మృతే	మఱపును నిద్రను
స్తమసఆవృతేః	మఱవక యున్న
ద్రష్టృతాఽస్తిచే	రమైన నిలుకడ
ద్భవతిసంతతిః॥ ౯	జేకుఱు నిజము॥ ౯

మనస్సునకును నేనను వృత్తికిని ద్రష్టృత్వము నభ్యసించుకాలమున నేనుద్రష్టననెడి జ్ఞానమును మఱచుటగాని

[illegible] థ వింటాను. అట్టిసమయమున తన్నావ [illegible] ను నిద్రకును ద్రష్టయై నిలచి వానిని నిలు [illegible] న్నెడల అవిరెండును నశించి మంచి [illegible]

[illegible] ద్రష్టృతబుట్టు నా
[illegible] స్థానము వెదుక
[illegible] స్వ లంబున గల్గు
[illegible] సం తి దనకు॥ ౬

[illegible] ను [illegible] వ్యక్తికిని నిద్రకును, మరుపున [illegible] మీాదట) నేను ద్రష్టనని వ్యవ [illegible] రణావ్యక్తికి ద్రష్టయై యా [illegible] త్వమును ప్రసాదించిన దృశ్యరహిత [illegible] ను స్కుడయని మరపునకును [illegible] త్వముచేత నన్వేషించిన [illegible] , మరపు, నిద్ర, లేని సహజ [illegible] విరాజిల్లుచున్నాఁడు.

[illegible] స్వ తిగని యుచ్చ
[illegible] సం తియందు
[illegible] స్వ తంబడసిన
[illegible] బనిలేనివాఁడు॥ ౭

ద్రష్టయగు తాను ద్రష్టనని వ్యవహరించెడి అంతఃకరణవృత్తిగాక, ఆయంతఃకరణవృత్తికి ద్రష్టృత్వము ననుగ్రహించిన దృక్స్వరూపాత్మ యని నిశ్చయించి గొప్పనిలుకడతో అందు విశ్రమించి యున్నవానికి అంతకన్న చేయఁదగినది మరేమియును లేదు.

స్వ లేస్వయం
తిష్ఠతో మునేః
సంసృతేర్భయం
నహికదాచన॥ ౮

స్వ లంబున నున్న
సన్మౌని కెపుడు
సంసృతిర్భయము; లే
శంబైన లేదు॥ ౮

భేదమును భావించుటచే నుభ్రాంతియు తన్మూలమున మరల దేహధారణమును గలుగుచున్నది. స్వస్వరూపమందు భేదభావనారహితమగు మౌనముతో విశ్రమించి యున్నవానికి ఒకప్పుడును జననమరణ భయములేదు.

సహజసంతే
రయమహాక్రమః
శ్రీనివాసనా
మ్నాప్రచోదితః॥ ౯

సహజసంతతికి నీ
సాధనక్రమము
మహి శ్రీనివాసుఁ[illegible]
మహితమా[illegible]యనె॥ ౯

స్వస్వరూపమును గూర్చిన సహజని[illegible] నభ్యసించుట యందు ఈపద్ధతి చాలమంచిది ఇది శ్రీ[illegible]సునిచేత చెప్పఁబడినది.

కం॥ ఆచార్య పీఠమెక్కిన
యాచార్యుల విశ్వగురుల నాత్మజ్ఞుల నే
నాచార్య సాంప్రదాయుల।
ప్రాచీనుల నేటిగురుల-ప్రస్తుతి సేతున్। 5

కం॥ పరవిద్యను నేర్పిన మ
ద్గురువర్యుని రామకృ -గుణనిధిని సహో
దరుని పదాబ్జంబుల నే।
నిరతము ధ్యానింతుమది పు-నీతము గాగన్॥ 6

ధ్యానము సమాప్తము

ఆ॥ వె॥ స్వానుభవవిధంబు చక్కఁగా వివరించి
జ్ఞాన దార్ఢ్యతకుఁ బ్రధానమైన
వాస్తవికపుదృష్టి వరలుటఁ గల్పించె నేఁడు
పలుకువాద శ్రుతుల తలపు తీరు ॥

ఏమని వచింతు నా తి నెవఁడెఱుంగు
నిరతిశయ నిత్యసుఖమున నిలిచి మౌన
సేంద్రియాతీత సహజాత్మ వృత్తిని గాని
యున్నవాఁడ నిజ తిం గన్న నేను. 15

స్వానుభవపథంబు సచ్ఛిష్య సేవ్యంబు
సద్గురూపదేశ సంగ్రహంబు
శ్రీనివాస హృదయసీమ సంజనితంబు
బోధసారమిది ప్రబుద్ధగీత. 16

ద్వంద్వాతీత తి ప్రకరణము
సమాప్తము
శ్రీ రామకృష్ణ సోదరుఁడగు శ్రీనివాసునిచే
రచియింపఁబడినది.

ఓం తత్సత్
ప్రబుద్ధగీత సమాప్తము.

15

16

నిద్రవచ్చుటగాని సంభవించును. అట్టిసమయమున తన్నావరించిన మరపునకును నిద్రకును ద్రష్టయై నిలచి వానిని నిలుకడతోఁ గుర్తించుచున్నయెడల అవిరెండును నశించి మంచి నిలుకడ సిద్ధించును.

ద్రష్ట్రాలోకతో౽	ద్రష్టృతబుట్టు నా
ర్తిం చిన్వతః	నము వెదుక
స్వోపదేశతః	స్వ లంబున గల్గు
స్వభావేనాత్మనః॥ ౬	సం తి దనకు॥ ౬

మనస్సునకును అహంవృత్తికిని నిద్రకును, మరపునకును ద్రష్టృత్వము సాధించిన మీఁదట) నేను ద్రష్టనని వ్యవహరించెడి దృశ్యముగు నంతఃకరణవృత్తికి ద్రష్టనై యా యంతఃకరణవృత్తికి ద్రష్టృత్వమును ప్రసాదించిన దృశ్యరహిత దృక్స్వరూపా యుండునపుడో టెక్కుడయని మరపునకును నిద్రకును లోనుగాని సహజద్రష్టృత్వముచేత నన్వేషించిన యెడల మనస్సు, అహంవృత్తి, మరపు, నిద్ర, లేని సహజదృక్స్వరూపాత్మయందు విశ్రమించుచున్నాఁడు.

దృశ్యత్వముక్తికం	స్వ తిగని యుచ్చ
స్వస్థితేర్ద్వయః	సం తియందు
స్వోచ్ఛసంస్థితో	స్వ తంబడసిన
స్వస్థభావంవినా॥ ౭	బనిలేనివాఁడు॥ ౭

ద్రష్టయగు తాను ద్రష్టనని వ్యవహరించెడి అంతఃకరణవృత్తిగాక, ఆయంతఃకరణవృత్తికి ద్రష్టృత్వము ననుగ్రహించిన దృక్స్వరూపాత్మ యని నిశ్చయించి గొప్పనిలుకడతో అందే విశ్రమించి యున్నవానికి అంతకన్న చేయఁదగినది మరేమియును లేదు.

స్వ లేస్వయం	స్వ లంబున నున్న
తిష్ఠతోమునేః	సన్న్యాని కెపుడు
సంసృతేర్భయం	సంసృతిర్భయము; లే
నహికదాచన॥ ౮	శంబైన లేదు॥ ౮

భేదమును భావించుటచే నుత్క్రాంతియు తన్మూలమున మరల దేహధారణమును గలుగుచున్నది. స్వస్వరూపమందు భేదభావనారహితమగు మౌనముతో విశ్రమించి యున్నవానికి ఒకప్పుడును జననమరణ భయము లేదు.

సహజసం తే	సహజసం తికి నీ
రయమహార్క్రమః	సాధనక్రమము
శ్రీనివాసనా	మహి శ్రీనివాసుండు
మ్నాప్రచోదితః॥ ౯	మహితమార్గ మనె॥ ౯

స్వస్వరూపమును గూర్చిన సహజనిష్ఠ నభ్యసించుటయందు ఈపద్ధతి చాలమంచిది ఇది శ్రీనివాసునిచేత చెప్పఁబడినది.

స్వ చేతసం నమ్రచేష్టితం
సోదరంవిదం నౌమితంగురుం॥

సహజనిష్ఠా సమాప్తా
శ్రీరామకృష్ణస్య సోదరేణ
శ్రీనివాసేన విరచితా.
ఓం తత్సత్.

శ్లో॥ పంశేతు పొన్నలూర్ నామ్ని, సంభవా శ్రీమతాంగృహే
రమణాఖ్యస్యయాపత్నీ వివేకవిభవస్యచ॥ ౧

శ్లో॥ కొండూరువంశవారాశే రమ్యతాంశోశ్చయస్యచ
మాతాచ వేంకయాఖ్యస్య సౌహార్ద హృదయాన్వితా॥

శ్లో॥ యుక్తాయుక్త వివేకజ్ఞా ప్యృదారగుణశోభితా
ఆస్తిక్యభావసంయుక్తా వరాసుందరమాంబికా॥ 3

శ్లో॥ లఘుగ్రంథమిమంకర్తుం ముద్రణం స్వయమేవసా
ద్రవ్యం ప్రాదాన్నపృష్టాఽపి బ్రహ్మార్పణమనీషయా॥ ౪

ఓం తత్సత్.

శాంగ్ర సో
౧
్రైచ
మూన్విత॥
॥ 3
వసా
షయా॥ ౪
123 పేజీలు